

KIR. KÖZJEGYZŐK
KÖZLÖNYE

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével).

BUDAPEST, 1932.
Held János könyvnyomdája II., Margit-körut 7. Telefon Aut.: 536—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő : FEKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő : SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

Nyugdíjintézeti problémák.

A szombathelyi kamara közgyűlése.

Dr. Antalfy Zsiros Aladár: Az ingatlan árverés szabályai.

Közlemények.

Felsőházi tagválasztás.

A közjegyzőhelyettesek az igazságügyminiszternél.

A közjegyzői kar képvisellete a Tesz. római küldöttségében.

Az igazságügyminiszterium ügybeosztása.

A választói névjegyzékek visszaküldése a központi választmányhoz.

Illetékesség az örökösödési eljárásban.

Az örökösödési szerződések kihirdetése.

Távollevők gondnokának vagyonállag változtatása iránti jogköre.

A súlyos közterhek.

Az örökösödési eljárás szabályainak hiányos kiadása.

A csehszlovákiai közjegyzők 1932. évi prágai közgyűlése.

A külföldi állampolgárok halálesetfelvételének kezelése.

Felhívás.

Rendeletek.

Jogi és illetékügyi irodalmi szemle.

Judicatura.

Nyugdíjintézeti problémák.

— Közgyűlés előtt. —

(Szpt.) A közjegyzői nyugdíjjal és a nyugdíjintézet működésével kapcsolatosan az utóbbi időben igen sok kérdés került a kar érdeklődésének középpontjába s különösen fokozott érdeklődés tapasztalható ezek iránt a problémák iránt most, amikor csupán néhány nap választ el a nyugdíjintézet évi rendes közgyűlésétől, amelyet a szétküldött meghívók szerint december 8-án fognak megtartani. Az idevágó kérdések tárgyalása rendjén a kar tagjai között bizonyos ideges nyugtalanság is észlelhető, amelynek hatása alatt némely magasabbröptű fantáziák eléggé el nem ítélhető meg gondolatlansággal s a tárgyilagos kritikához szükséges megfelelő tájékozottság nélkül egyenesen a nyugdíjintézet válságát emlegetik. Az ilyen híresztelések természetesen a nyugtalanság lefékezésére egyáltalán nem, de annál inkább alkalmasak arra, hogy az objektív kritikától a nyugodtabb temperamentumu kartársakat is eltérítsék.

Mindjárt itt előljáróban a beszerzett minden irányú részletes és tárgyilagos információk alapján a legnagyobb határozottsággal kell megállapítanunk, hogy a közjegyzői nyugdíjüggyel és a nyugdíjintézettel kapcsolatosan válságról semmi vonatkozásban sem lehet szó. A nyugdíjintézet eddigi működése — hála és elismerés a magyar közjegyzői kar öntudatos és áldozatos magatartásának s másrésről a nyugdíjintézeti vezetőség súlyos és ügybuzgó, sok-

szor egyenesen idegölő akadályokba ütköző, de azért mindig céltudatos és mindig komoly munkásságának — igazolta azokat az elgondolásokat és célkitűzéseket, amelyekért a kar ezt az intézményt a tagok és azok családtagjai jólfelfogott érdekében nem kevés áldozatkészséggel megvalósítani helyesnek találta.

A nyugdíjintézet eddigi működése után is immár minden vonatkozásban megokoltnak látszik ennek az intézménynek bármily áldozatok árán való fenntartása. Viszont éppen az intézet humánus céljainak minél intenzívebb szolgálata érdekében felette kívánatos a nyugdíjügyet szabályozó rendelet bizonyos nem megfelelőknek és nem célszerűeknek bizonyult intézkedéseinek halaszthatatlan sürgősséggel s másrésről bölcs megfontolással való módosítása.

Meg kell állapítanunk tehát, hogy a kar és a tagok kétségbevonhatatlan fontos nyugdíjügyének komoly érdekeit nem szolgálják azok, akik minden alap és megfelelő tárgyi tájékozottság nélkül az inkább adminisztratív természetű és kisebb jelentőségű bajokat ideges fantáziával mindjárt válsággá duzzasztják. Teljes lojalitással megállapíthatjuk másrésről azt is, hogy ezt az ideges nyugtalanságot, amelyből az ilyen rémhírek kellő ténybeli fedezet nélkül felszínre kerülhetnek, valamennyire megérteni és méltányolni tudjuk. Jól tudjuk ugyanis, hogy a közjegyzői kar anyagi helyzete ma általánosságban olyan, hogy a legszűkebb egzisztenciális kiadásokon túlmenő, sőt sok esetben még azon innen is maradó anyagi megterhelést alig bír el. Meg kell fontolnunk azonban, hogy a nyugdíjterhet senki másért, hanem saját magunk és családjunk kizárólagos érdekében kell vállalnunk. Ha valamiért tehát lehet és kell, a nyugdíjügy rendezéséért áldozatot vállalni és terhet viselni a lehetőség határain belül elsősorban kell.

Igyekezzünk tehát a nyugdíjüggyel kapcsolatos kérdéseket a tárgyilagos szemlélet útján, az idegesség levezetésével, higgadtan s mindig a komoly célt tartva szem előtt azzal a kétségtelenül megokolt meggyőződéssel tárgyalni, hogy a nyugdíjügy nemes céljának szolgálalában a nyugdíjintézet eddigi működése alatt jót tett s jót akar tenni akkor és azokban az esetekben is, amikor céltudatos és kifogástalanul tökéletes munkásságot ki nem fejthetett.

A magunk részéről — nem tartva ezuttal igényt a rendsze-

rességre — az alábbiakban, inkább csak incidentaliter kívánunk foglalkozni a nyugdíjüggyel és a nyugdíjintézet működésével kapcsolatos némely kérdéssel.

*

Elsősorban természetesen a legfontosabb, a legtöbbet vitatott kérdéshez a nyugdíjjárulék nagyságának s annak megállapításának kérdéséhez kívánunk némely reflexiókat fűzni. Mielőtt azonban ezt tennők, szükségesnek tartjuk az alábbiakban közölni a debreceni kamara részéről a 18,609/1932. I. M. VIII. számú rendeletben foglalt felhívásra vonatkozólag beadott felterjesztésnek erre vonatkozó részét.

„Megjegyezni bátorodunk, hogy véleményünk szerint sokkal kevesebb lenne a hátrálék, ha nem kellene ilyen — a nyugdíjak folyosításához egyáltalán nem szükséges — nagy járulékokat fizetni.

Az általunk kidolgozott nyugdíjszabályzat tervezetben nem is volt járulék — minimum kontemplálva és csak Nagyméltóságod előde vette be a mi tudtunk és (ha szabad ezt mondani) hozzájárulásunk nélkül a szabályzatba azt, hogy a havi járulék 1931 évben 45 P-nél, azontul pedig 50 pengőnél kevesebb nem lehet. Tudjuk, hogy ez a járulék minimálás egy matematikus szakértőnek véleménye alapján történt, aki pedig, mint azt már a nyugdíjszabályzat életbeléptetése előtt tartott utolsó ankéten kimutattuk, egészen téves alaptól indult ki és — nem értette meg a mi nyugdíjintézetünk lényegét.

A mi nyugdíjintézetünknel matematikai számításra nincs szükség. Ez a szabályzat 40. §-ának egyszeri figyelmes átolvasásából kitűnik. A Kamarák állapítják meg ugyanis a nyugdíjat és minden egyes esetben közlik a nyugdíjintézettel, hogy területükön kiknek mennyi ellátás jár. Az intéző bizottság tehát abban a helyzetben van, hogy minden év végén számszerűleg állapíthatja meg, hogy mennyi lesz a jövő évi szükséglet az előző év fix adatai szerint, ehhez hozzáadja az évközben megnyíló és évközben megszűnő igények feltehető összegét, az így mutatkozó összeghez hozzá számít még tartalékra 10%-ot, az így kijövő összeget szétosztja annyi részre, a hány közjegyző van s e képen megállapítja mennyit kell egy közjegyzőnek a jövő évben fizetni. Ha az intézőbizottság által így kiszámított fejszerinti járulék nem lenne elegendő a szükségletek fedezésére, akkor 43. §. szerint az intézőbizottság a havi járulékot év közben is felemelheti.

A mi intézményünk tehát nem olyan, mint más nyugdíjintézet, amely a szükségletekre való tekintet nélkül fix összegekben állapítja meg a hozzájárulásokat. Ilyen utóbbi esetben szükség van matematikai számításra, mert nem tudni, hogy a befizetni kötelezett összegek s az azokból alakuló tartalékok elegendők lesznek-e a szükségletek fedezésére, tehát valószínűségi számításokat kell csinálni. De mi értelme van minálunk az ilyen matematikai számításnak, mikor mi a tényleges szükségletet állapítjuk meg és ahhoz képest szabjuk meg a befizetendő járulékokat? Akármennyi legyen is a tényleges szükséglet, mi az annak fedezésére szolgáló összeget fej szerint való kivétel alapján tagjainkra megállapítjuk és behajtjuk s így nem jöhetünk abba a helyzetbe, hogy fennakadjunk (feltéve, hogy tagjaink fizetnek, illetőleg a kivett járulék rajtuk

behajtható, ami azonban másféle nyugdíjintézeteknél és járulék minimálásnál is épen így áll). És épen ezért nincs is rá semmi szükség, hogy minálunk járulék minimum határozassék meg, mert ez vagy kevés, vagy sok lesz, de semmi esetre sem lesz megfelelő, mint ahogy egyáltalán nem megfelelő és teljesen igazságtalan most is.

Épen ezért nem tud bennünket megnyugtatni Nagyméltóságodnak a nyugdíjintézet felterjesztésére T. 535/1931 szám alatt hozott elutasító rendelete. Nem tudjuk megérteni, miért kellene matematikai szakértőt meghallgatni arra nézve, hogy kisebb járulék befizetése is kellően biztosítaná az intézet pénzügyi egyensúlyát.

Hiszen itt nem kisebb összegű járulék megállapításáról van szó, amely kisebb összegű járulék megállapítása megint csak hiba lenne, hanem arról van szó, hogy mindenféle minimum megállapítása mellőztessék és engedjék meg nekünk, hogy eredeti elgondolásunk szerint a tényleges szükséglethez képest állapíthassuk meg a havi járulékot. Mi majd fogunk arra ügyelni, hogy a havi fejszerinti járulékok elegendők legyenek a szükséglet fedezésére és ha ez nem úgy lenne, Nagyméltóságodnak felügyeleti jogánál fogva mindig módjában van minket kötelességünk betartására szorítani s az intézőbizottság vagy a közgyűlés helytelen számításai alapján a nem helyesen megállapított fejszerinti járulékokat helyesbíteni.

Csak ne méltóztassék kívánni tőlünk, hogy most ezekben a rettenetes időkben, amikor a pusztta megélhetés is nagy gondot okoz, matematikai szakértő téves elgondolásai miatt kétszerannyit fizessünk, mint amennyire szükségünk van, ne méltóztassék ezzel a jövő, talán boldogabb időket megérő generációnak terhére a most óriási küzködések közt élő generációra háritani és arra kényszeríteni, hogy teauráljunk, megkockáztatva ezzel azt is, ami már egyszer megtörtént velünk, hogy egész megtakarított nyugdíjalapunk elveszett.

Mi, mint az ország 5 közjegyzői Kamarájának egyike nem tudhatjuk azt, mennyi nyugdíjat élvező jogosított van most. De azt tudjuk, hogy a mi kamaránk területén mindössze 3 özvegy és 2 gyermek van, akiknek évi ellátása 8400 P-t emészt fel. Aligha lesz sokkal több a többi vidéki kamarák területén is, a budapesti kamara területén pedig úgy gondoljuk, legfeljebb két annyi, mint minálunk. Így — számításunk szerint — hozzávetőlegesen: 50.000—60.000 pengőt kell most évente a nyugdíjjogosultaknak kifizetni. Ha tehát most reánk lenne bízva a fejszerinti járulék megállapítása, akkor fizetne egy közjegyző (kerekszámban 200 közjegyzőt veszünk) 250—300 pengőt, vagy mondjuk 400 pengőt, tehát havonként 20 - 25 - 35 pengőt, de nem 50 pengőt, mint most és akkor bizonyára nem lenne annyi hátralék és nem emlegetné a közjegyzői kar zugalódva és neheztelően a közjegyzői nyugdíjszabályzat megalkotását. Az igaz, hogy nem is lenne 68.000 pengő feleslegünk 9 hónap alatt, mint ahogy volt 1931. év végén, de nekünk erre a feleslegre nincs szükségünk.“

Megjegyezve, hogy a felterjesztés adatai nem mindenben helyesek s hogy az abban foglalt megállapításokat mindenben és változatlanul magunkévá nem tehetjük, elsőnek a nyugdíjjárulék nagyságával foglalkozva, készséggel koncedáljuk, hogy a mai viszonyok között havi 50 pengős járulék tényleg olyan terhet jelent, amellyel a közjegyzők java része csupán óriási erőfeszítés

árán bir megbirkózni, sőt sok közjegyzőnél ennek a tehernek elviselése egyenesen lehetetlen, mert a leromlott gazdasági viszonyokkal az eddig nem ismert mély pontra alászállott irodai ügyforgalom a szükös existenciális kiadásokra is alig nyújt megfelelő fedezetet.

Ezt a megállapítást követően teljes elismeréssel kell ismételtten is honorálnunk azt az áldozatos készséget, amellyel a közjegyzői kar a rettentően súlyos viszonyok ellenére is igyekezett járulék fizetési kötelezettségének akként eleget tenni, hogy a járulék hátralék november hó végén, beleszámítva természetesen a november havi járulékokból hátralékos 4511 pengőt, összesen 24.684 pengőt tesz ki. Durva számítás szerint ez a hátralék olyan összeget tesz ki, mintha a nyugdíjintézetnek minden tagja körülbelül két havi járulékot meg nem fizetett volna. Ez a hátralék kétségtelenül nagy és súlyos, azonban még mindig távol áll attól, hogy e miatt a nyugdíjintézet válságáról indokoltan szólni lehessen s másrésről hatályos eszközök lehetőségét nyújtja abban az irányban, hogy a hátralék jelentősen csökkenthető legyen.

A debreceni kamara felterjesztésében nemlegesen döntötte el azt a kérdést, hogy a nyugdíjigények zavartalan kielégítéséhez a havi 50 pengős járulék fizetésére szükség van-e vagy sem. Meg kell fontolnunk ezzel szemben azt, hogy a havonta befizetendő járulékok összege ezidőszert körülbelül 10.500 pengő s ezzel szemben a havonta kifizetendő ellátási díjak összege ezidőszert 7000 pengő. Jelenleg tehát a nyugdíjintézet havi 3500 pengő felesleggel dolgozik. Azzal, hogy a havi járulékok a maguk teljes egészében be nem folynak, sajnos, számolni kell s így a havi 10.500 pengő, mint tényleges bevétel, számításba nem vehető, másrésről azonban a nyugdíjrendelet korlátozó intézkedéseire tekintettel, a havi ellátások csökkenésére nem, ellenben azok növekedésére 100 %-os valószínűség szerint számítani kell úgy, hogy nem lehet távolinak tekintenünk azt az időpontot, amikor a havi befizetések összege a szükségletekkel egyensúlyba kerül, sőt még arra is számítani lehet, hogy a szükségletek a havi befizetéseket meghaladják. Vagyis a bizonytalan és semmiképpen sem növekedhető 10.500 pengő havi bevétellel szemben áll a biztos s mindenképpen csak fokozódható havi 7000 pengő szükséglet.

Mindezekre tekintettel azt a kérdést, hogy a havi 50 pengős járulék csökkenthető-e olyan könnyen, mint ahogy ezt a debreceni kamara felterjesztésében teszi, elintézni még sem lehet. A nagyfokú csökkentés véleményünk szerint most még a nyugdíjintézet pénzügyi egyensúlyát veszélyeztetné s ez kétségtelenül maga után vonná

annak szükségességét is, hogy az ellátási díjak is megfelelően csökkentendők. Átmenetileg legfeljebb kisebbfokú járulék csökkentésről lehet szó, erről is csupán a súlyos gazdasági viszonyokra tekintettel. Valószínűnek tartjuk ugyanis, hogy a hátralékok eddigi aránya a továbbiakban is megmarad s viszont másrésről a szükséglet emelkedvén, elkerülhetetlen lesz a visszatérés a nyugdíj-járulék 50 pengős havi összegéhez.

Azt, hogy egy ilyen nyugdíjintézménynél tartalékra szükség van, kétségbevonni alig lehet. Ezt különben a debreceni kamara felterjesztése is elismeri. Viszont nekünk is el kell ismernünk, hogy a nyugdíjintézet ezidőszerint való feleslege, amely az alább közlendő mérlegszámla szerint, mintegy 97.000 pengőt tesz ki s amely végeredményében tartaléknak minősíthető, ha a jelenlegi helyzet változatlan arányokban továbbra is fennmarad, vagyis ha főleg a szükséglet havi összege nem változnék, tényleg kissé túlméretezett lesz, a rendelet 48. §-ában meghatározott tartalék kereteket meghaladja s ennek további fokozódó növekedése esetén ideiglenes díjcsökkentésről tényleg indokoltan szólni lehet. Itt közbevetőleg megjegyezzük, hogy a magunk részéről a nyugdíjintézeti felesleg nagy összegére tekintettel, annak biztonságáról való gondoskodást, vagyis a felesleg összegnek ingatlanba fektetését, legalább is annak két-három megbízható pénzügyi intézet között való szétosztását szükségesnek tartanánk.

A járulék nagysága tekintetében a körültekintő és bölcs megfontolást mindenestre indokoltnak találjuk s elvileg osztjuk a debreceni kamara álláspontját abban a kérdésben, hogy a nyugdíjintézet maga állapítsa meg az előirányzott szükségleteknek megfelelően s kellő tartalékolásról gondoskodva a havi járulékok összegét.

A rendelet 40 §-ának azt a rendelkezését, amelynek alapján a havi járulék fizetés az egyes közjegyzők teherbíró képességének figyelembe vételével történhetik, illetve amely ily irányú közgyűlési határozatra lehetőséget nyújt, addig amíg az ellátási díjak változatlanul egyenlő összegben fizetendők, elhibázottnak, igazságtalannak és jogtalannak tartjuk, mert véleményünk szerint senki sem igényelheti kartársától azt az áldozatot, hogy a maga és családja ellátásához bármily összeggel is hozzájáruljon. Ezt sem igényelni, sem pedig elfogadni nem lehet s ismételten is kifogásoljuk a nyugdíjrendelet ez irányú intézkedését s ezt is azok közé az intézkedések közé soroljuk, amelyeket feltétlenül módosítani kívánatosnak tartunk.

Ismételten is kijelentjük, hogy a nyugdíjrendelet revíziójának részleteivel ezidőszerint rendszeresen foglalkozni nem kívánunk. További

két olyan kérdésre azonban reá kell még mutatnunk, amelyek tekintetében a revíziót feltétlenül szükségesnek tartjuk.

Az egyik kérdés, amely talán kisebb jelentőségű, de súlyos igazságtalanságot jelent a kar fizető tagjaival szemben s a nyugdíjintézet méltánytalan megterhelését vonja maga után, az hogy a nyugdíjrendelet alapján az a közjegyző, aki állásáról lemondott s aki irodai utódjától anyagi támogatásban részesül — természetesen csak jelentős s a nyugellátási díjat meghaladó támogatásról szólnunk — nyugdíjigényét bejelentheti s nyugellátásban tényleg részesülhet. Ez különösen most, amikor az illető közjegyzők semmiféle nyugdíjintézeti járulékot nem fizettek, olyan súlyos igazságtalanság, amelynek reparálásáról gondoskodni kell.

A másik kérdés már fontosabb, mert a nyugdíjintézet zavartalan adminisztrációját érinti. E részben ugyanis alapvető hibát követett el a nyugdíjrendelet, amikor minden különösebb indok nélkül s úgyszólván ötletszerűen a nyugdíjintézeti teendőket részben a kamarák hatáskörébe utalta. Ahol a hatósági jelleg lép előtérbe, így például a hátralékos díjak behajtásánál, vagy ahol a kérdés eldöntéséhez az egyéni körülmények pontos ismerete szükséges, ott és kizárólag ezekben az esetekben a kamarák közreműködése szükséges. Azonban például azt, hogy egy olyan egyszerű adminisztratív ténykedést, aminő pl. a nyugdíjintézeti közgyűlési meghívók szétküldése, miért kell a kamaráknak elintéznie, sok más hasonlóan indokolatlanul hatáskörükbe utalt ténykedéssel egyetemben, megérteni sehogy sem tudjuk. Ez az indokolatlan kamarai gyámkodás csak arra jó, hogy az ügyek elintézését késleltesse, indokolatlan munkát és költséget okozzon, alkalmat nyújtson hatásköri surlódások elintézésére s a felelősségnek elhárítására. A nyugdíjrendelet vonatkozó intézkedéseinek teljes revideálását a magunk részéről annyival is inkább szükségesnek találjuk, mivel értesülésünk szerint azok között az okok között, amelyek a nyugdíjintézet jelenlegi vezetőségét lemondásra birták, nem utolsó helyen szerepel az, hogy a kamarák nem mindenben konciliáns és megfelelő magatartása miatt a nyugdíjintézeti adminisztrációt intenciójuknak és akaratuknak megfelelően ellátni nem tudták.

*

A fentiekben némely kérdésben a magunk szerény álláspontját kívántuk lerögzíteni, hogy azonban a nyugdíjintézetnek különösen pénzügyi vonatkozásaival minden kartársunk tisztában lehessen, az ez évi október 31. napján való zárattal készült eredmény és mérleg számlákat az alábbiakban egész terjedelmükben közre adjuk:

A közgyűlés a szétküldött meghívók szerint különben december 8-án délelőtt 10 órakor lesz Budapesten a kir. törvényszék I. emeleti tanácstermében s annak tárgysorozata a következő:

- 1.) Elnöki megnyitó.
- 2.) Az évi számadások és mérleg bemutatása.
- 3.) Az állandó ellenőrző bizottság jelentése.
- 4.) Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
- 5.) Az intézőbizottság jelentése az 1931. évi rendes közgyűlés határozata folytán a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter úrhoz a közjegyzői tagok járuléka összegének leszállítása tárgyában beadott kérvényre hozott miniszteri rendelet tárgyában.
- 6.) Dr. Zakariás János közjegyző tag indítványa a nyugdíj-intézet évenként mutató terheinek az egyes kir. közjegyzők között azok teherviselési képességének arányában leendő felosztása iránt.
- 7.) A nyugdíjintézet elnökének és az intézőbizottsági tagoknak lemondása folytán elnök, intézőbizottság négy rendes és két póttag választása három évre (egy rendes és egy póttag a jelöltek közül választandó.)

8.) Az állandó ellenőrző bizottság három tagjának választása egy évre (egy tag a jelöltek közül választandó.)

A pótlólag szétküldött értesítés szerint a 6. pont után tárgyalandó indítványként a tárgysorozatba pótlólag felvételre „Az intézőbizottság indítványa a nyugdíjszabályzat (1700/1931. I. M. sz. rendelet) egyes szakaszainak, — így pl. a 18., 20., 42. stb. szakaszoknak, — az intézet működésének megkezdése óta szerzett tapasztalatok figyelembe vételével leendő kiegészítése és módosítása tárgyában.”

A tárgysorozatba pótlólag felvett indítványra vonatkozólag álláspontunk az volna, hogy a nyugdíjrendelet módosítása megfelelő előkészítés nélkül a közgyűlésen aligha lesz fogantatható s ezért az elvi álláspontok leszögezésével az intézőbizottság utasítandó volna megfelelő részletesen kidolgozott tervezet elkészítésére s ennek elkészülte után rendkívüli közgyűlés hívandó össze, amely a módosított nyugdíjrendelet tervezetét megállapítaná.

A meghívó szerint különben a közgyűlést megelőző este, vagyis december 7-én az Országos Kaszinó földszinti nyilvános éttermében társas vacsora lesz. A közgyűlésen és társasvacsorán résztvenni szándékozók jelentkezzenek dr. Hedry Aladár kir.

Kiadás:

A királyi közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíj-intézetének éremény számlája 1932. október 31-én.

Bevétel:

<i>Költségek:</i>	524.20		123.977.77
<i>Temeleti segélyek:</i>	600.—		681.—
<i>Kifizetett nyugdíjak és áru-ellátási díjak és segélyek: kimutatás szerint.</i>	72.645.—		530.—
<i>Leírások:</i>			
leirt 1931. évi X. 31-i járulék hátralékok kimutatás szerint	425.60	315.20	
árfolyam veszteségek értékpapírok után kimutatás szerint	186.—	3.454.35	
<i>Bevétel többlet:</i>		51.80	3.821.35
1932. október 31-én	54.629.32		
	129.010.12		129.010.12

Vagyron:

A királyi közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíj-intézetének mérleg számlája 1932. évi október 31-én.

Teljes:

<i>Értékpapírok:</i>	464.—		2.277.—
esetolt kimutatás szerint			
<i>Folyószámla követelés a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál:</i>		5.490.—	63.297.70
folyszámlakivonat szerint			
<i>Magyar Országos Központi Takarékpénztár betéti könyve:</i>			
I. I.			
II.			
<i>Hátralékos járulékok:</i>			
kimutatás szerint			
1931. X. 31-ig.	73.961.70	92.249.50	
1931. X. 31-től, 1932. X. 31-ig.	18.287.80		
	3.264.40	22.100.50	
	18.836.12	120.204.02	
<i>Előre befizetett járulékok az 1932/33/34/35/36. létszámi évre:</i>			
<i>Egyenleg, mint tiszta vagyron:</i>			
tiszta vagyron 1931. okt. 31-én			
vagyron szaporulat 1931. XI. 1.			
1932. X. 31.			
		54.629.32	117.927.02
			120.204.02

közjegyzőnél, a nyugdíjintézet elnökénél, Budapest, IV. Vörösmarty-tér 2.

A szombathelyi kamara közgyűlése.

A szombathelyi kir. közjegyzői kamara ez évi rendes közgyűlését október 16. napján tartotta meg. A közgyűlést *Potyondy Béla* dr. kamarai elnök vezette s azon megjelentek még: *Belcsák Sándor* dr., *Botka László* dr., *Cselley Kálmán* dr., *Durkó Sándor* dr., *Gálffy Ferenc* dr., *Hanny Tódor* dr., *Halik Miksa* dr., *Horváth Béla* dr., *Isoó Viktor* dr., *Kiss Aurél* dr., *Konkoly Thege Sándor* dr., *Magyar Ferenc* dr., *Paár Lajos* dr., *Östör Lajos* dr., *Szily Kálmán* dr., *Telmann Sándor* dr., *Zakariás János* dr., *Zimmermann Artur* dr. közjegyzők és *Rámer Elek* dr., *Konkoly Thege Balázs* közjegyzőjelöltek.

Potyondy Béla dr. elnök a megjelentek üdvözlése után a közgyűlés határozatképességét megállapítja s a jegyzőkönyv vezetésére *Halik Miksa* dr., annak hitelesítésére pedig *Botka László* dr. és *Gálffy Ferenc* dr. közjegyzőket kérte fel.

A kamara évi jelentését terjesztette ezután elő *Halik Miksa* dr. a kamara titkára. A tartalmas évi jelentés bevezető része a következő:

„A múlt évi közgyűlésünket követő időkből vajmi kevés olyan eseményre akadunk, amelyről örömmel számolhatnánk be. Az egész világon elemi erővel tomboló gazdasági válság változatlanul végzi pusztításait s áldozatai között ott vergődik a jobb sorsra érdemes karunk is. Kartársaink túlnyomó többsége már nem életstandardja fenntartásáért, hanem mindennapi megélhetéseért folytat kétségbeejtő küzdelmet, aminek pregnáns kifejezői többek között az Országos Egyesület ijesztően növekvő tagdíjhátralékai, a kir. közjegyzői kamaráknál mutatkozó tagdíjhátralékok és az a körülmény, hogy a nyugdíjjárulékoknál is a hátralékok emelkedő tendenciát mutatnak.

Ebben a hősi küzdelmünkben kamaránk a rendelkezésére álló, nagyon is szerény lehetőségek között, tőle telhetőleg igyekszik az egyetemes kari érdekek erélyes védelmezése útján tagjainak segítségére lenni. Sajnos eme munkálkodásával csak az ez irányban végzett erőfeszítésekkel arányban éppen nem álló eredményeket érhet el. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy karunk élettereje s a Gondviselésbe vetett bizalma a szomorú viszonyok ellenére sem törött még meg teljesen és társaink a jelen sivársága között

haladva, tántoríthatatlan hittel irányítják tekintetüket a jövőbe, amelynek mélységes meggyőződésük szerint végül is az emberi szolidaritás gondolatának diadalát és ez által hazánk és karunk revelációját kell feltartóztatlanul magával hoznia. Ez a reménység az, amely a csüggedőket a végső kétségbeeséstől visszatartja s őket létfenntartásukért további küzdelemre képesekké teszi.

Karunk válságos küzdelmében sajnosan kell nélkülöznünk a kormányhatalom jóindulatának megnyilvánulását. Amíg a társadalom egyes rétegei részére folytatódott az év folyamán az egyoldalú kedvezmények nyújtása, addig karunk és vele együtt a szabad pályákon működő többi magas tudományos képzettségű tömegeknek vergődése iránt az irányadó körökben teljes közömbösség mutatkozik. Sőt újabb és újabb olyan rendelkezések látnak napvilágot, amelyek karunk mindinkább leromló ellenálló képességét még inkább gyengíteni alkalmasak.

A kamarák állandó tiltakozása ellenére folyton ismétlődő indokolatlan állásszaporítás folyamata változatlanul tovább tart és ez kamaránk területén a győri III. és a veszprémi II. közjegyzői állások rendszeresítésével jutott kifejezésre. Szükségesnek tartjuk ezuttal is ismételt és nyomatékosan kifejezésre juttatni kamaránk az azt a felfogását, hogy az állásszaporítások a mai viszonyok között, amikor az ügyforgalom állandó visszaesésével állunk szemben, szerzett jogokat sértenek, a régebbi közjegyzőkre, akiket érintenek, degradálást jelentenek és ismételt tiltakoznunk kell az ellen, hogy karunknak többnyire éppen legérdemesebb tagjai ilyen meg nem érdemelt elbánásban részesüljenek. Aggodalommal látjuk, hogy ez a folyamat, ha végét nem vetik, végeredményben a kar elproletárizálására vezet és ez az intézménybe vetett bizalom a közhitelesség és a preventív jogbiztonság végromlását fogja eredményezni.

A múlt év szeptember havában megjelent hirhedt új (5100/1931. M. E. sz.) illetékrendelet, nemcsak a jogkereső közönségre rakott enormis terheket és érezteti az ügyletkötések terén elriasztó hatását, hanem annak a kar megkérdezése nélkül alkotott még hirhedtebb 61. §-a ezidőszert is még változatlanul fennáll és nemcsak nyomorítja karunkat a szakszerűtlenül reánk rakott és munkakörünkbe nem tartozó munkatöbblettel, hanem azáltal a gyűlöletes hóhércmunka által, amellyel karunkat éppen a legszegényebb néposztályok állami végrehajtójává tette meg s amely a nép rétegeit karunktól teljesen elidegeníteni alkalmas, existenciális érdekeinkre is újabb csapást mér.

Kamaránk e tekintetben elsőnek emelte fel tiltakozó szavát és juttatta azt el legfelsőbb felügyeleti hatóságunkhoz. Sorban követték őt ezután a többi társ kamarák s szóvátette a kérdést a felsőház nyílt ülésén a kar felsőházi képviselője is, de eddig eredmény a pénzügyminiszterium konok magatartása miatt nem mutatkozik, jóllehet az a pénzügyi eredmény amelynek erőszakolására a szóbanforgó rendelet törekedett, csak a legminimálisabb. A szegényebb néposztályok ugyanis, amint azt előre megjósoltuk, a kisebb hagyatékokban az öröklési illetéket azonnal leróni a fenyegető birságolás ellenére is képtelenek és különben is érvényben lévő jogszabályok az illeték azonnali lerovásának elodázását lehetővé teszik, úgyhogy a hagyatékot tárgyaló közjegyző az illeték kiszámításával legtöbbször csak felesleges munkát végez.

A belátás és meg nem értés hiánya miatt számolnunk kell azzal, hogy ez az antiszociális rendelkezés, amely mindenkinek csak bajt szerez anélkül, hogy bárkinek is számottevő előnyt hozna, mint a bürokratikus mentalitás tipikus szüleménye, minden törekvéseink ellenére továbbra is változatlanul érvényben marad.

Csodálkozással vegyes megdöbbenéssel vette a kar tudomásul a korábbi igazságügyminiszter úrnak azt a szándékát, amely szerint éppen a mai válságos időket tartja legalkalmasabbnak a díjkérdés újabb szabályozásának felvetésére. Ebben a szándékában valószínűleg az a gondolat vezette, hogy a mai nehéz időkben a jogkereső közönség terheinek megkönnyítésére a közjegyzői kar is áldozatokat köteles hozni. Elfelejtkeztek azonban azok, akik ezt az eszmét felvetették arról, hogy a forgalmi értékek, különösen az ingatlanok értéke terén a gazdasági válság következtében máris oly hihetetlen zuhanás következett be, amely magában véve automaticamente maga után vonta a közjegyzői díjaknak átlag mintegy 35 %-os redukciónak. Ha már most ehhez számítjuk még a gazdasági pangás okozta s folyton növekvő ügyforgalmi visszaesést, az ingyenes hagyatékok számának s a behajthatatlan követeléseknek ijesztő mérvű emelkedését, úgy minden túlzás nélkül megállapíthatjuk, hogy a közjegyzői irodák (nem is szólva az állásszaporítások okozta anyagi veszteségekről) jövedelmezőségükben átlag 50 %-os visszaesést szenvedtek, úgyhogy — különösen a kisebb forgalmú irodák — immár létalapjaikban vannak megrendítve.

Amíg a díjkérdésben az igazságügyi kormányzat ilyen nagy gyorsasággal reagál a gazdasági válság teremtette helyzetre, addig az u. n. „okirati kényszer“ kérdése, amelytől pedig úgy a jog-

kereső közönség érdekeinek és az előzetes jogvédelemnek kielégítését, valamint karunk anyagi helyzetének némi javulását is joggal remélhetjük — csak csiga lépéssel halad előre — sőt teljesen holtpontra jutott.

Úgy látszik az igazságügyi kormány a jelen időket nem tartja alkalmasoknak arra, hogy ezt a kérdést újból felvesse, pedig az ügyvédség reformjának többször beígért napirendre tűzésével elkerülhetetlenül szükségessé fog válni ennek a kérdésnek végleges szabályozása is.

Az „okirati kényszer“ megoldása helyett az igazságügyminiszter úr legutóbb „a zugirászatról“ szóló törvényjavaslat tárgyában kért a kamarától véleményt. Ez a javaslat úgy látszik az u. n. okirati kényszer szurrogátumául van hivatva szolgálni, mert az okiratolás kérdését bizonyos vonatkozásban szabályozása körébe vonja. Kamaránk véleménye szerint azonban ez a félrendszabályokat tartalmazó javaslat jelenlegi formájában többet árt, mint használ. Kettéválasztja a kérdést a város és falu érdekköre szempontjából s amíg a telekkönyvi bejegyzések megengedhetőségét városokban ahhoz a feltételhez fűzi, hogy az azok alapjául szolgáló okiratot, illetőleg kérvényt a „fél képviselőre jogosult személy“ ellenjegyezze, vagy kir. közjegyző készítse, addig a falu egyszerű népére nézve, amely pedig a nagyobb intelligenciájú városi lakosságnál fokozottabb mértékben tarthatna igényt a védelemre, érthetetlen logikával még a legminimálisabb védelmet sem tartja szükségesnek, hanem ezt a népréteget továbbra is változatlanul teljesen kiszolgáltatja részben a jegyzői karnak, részben tanítóknak, elcsapott irnokoknak és más minden szakképzettség nélkül szükölködő, alantas intelligenciájú, sok esetben kétes existenciáknak. Ez által nemcsak tovább kiélesíti a város és falu között már eddig is fennforgó veszedelmes ellentétet, hanem egyúttal ama körülmény folytán, amely szerint a városi és falusi telekkönyvi hatóságok más-más jogszabályok szerint lesznek kötelesek elbírálni alaki érvényesség szempontjából a hozzájuk befutó kérvényeket, olyan csodálatos jogi jelenséget is akar létesíteni, amelynek párját az egész világ összes jogrendszereiben hiába keressük. Kamaránk észrevételeit e tárgyban az igazságügyminiszter úrhoz felterjesztette és most várja a további fejleményeket.

A jelentés ezután kegyeletos szavakkal parentálja el az elhalt Nagy Péter dr. veszprémi és Schrammel Imre dr. vasvári kir. közjegyzőket, valamint a magyar közjegyzői kar egyik érdekes és

köztisztviselőben álló seniorját, a szombathelyi kamara volt elnökét és díszelnökét Baditz Lajost.

Az irodavizsgálatok szabályszerű fogantatásáról megemlékezve, megjegyzi a jelentés, hogy ezek kapcsán a vizsgáló biztosok különös gondot fordítottak az osztálykivonatok kérdésére s a vizsgálati jelentések szerint egyetlen egy esetben sem nyert megállapítást az, hogy az osztálykivonatok felesleges tartalmi részekkel, terjedősen készítették volna.

A 21477/1932. I. M. számú rendelettel kapcsolatban a jelentés kívánatosnak tartja a hagyatéki bíróságoktól készítendő jegyzékbe egy új rovat felvételét arra vonatkozólag, hogy a jegyzékben szereplő díjak kifizetését nyertek-e vagy sem. Arra való tekintettel, hogy a díjak javarésze be nem folyik, az egyes irodák jövedelméről csak akkor lehet hű képet szerezni, ha a jegyzék a díjak ki, illetve ki nem fizetése tekintetében is megfelelő adatokat szolgáltat. Mivel az állásszaporításoknál a hagyatéki bíróságok jegyzékeire nagy súlyt helyeznek, azoknak a fenti kiegészítése indokolt.

Egy összehasonlító kimutatást közöl ezután a jelentés, amelyben a debreceni, pécsi, szegedi és szombathelyi kamarák 1931. évi ügyforgalmi és tevékenységi kimutatásait, illetve ezek adatait ismerteti. A kimutatás adatai szerint az átlagos ügyforgalom úgy a jogügyletek, mint a hagyatékok és az óvások terén a szombathelyi kamara területén működő közjegyzőknél volt a legkisebb.

A kamara területén működő közjegyzők 1931. évi ügyforgalmi adatait a jelentés az 1930. év adataival párhuzamba állítva, a következőkben terjeszti elő:

A bevezetések száma volt:

	1930. évben	1931. évben
1. Ügykönyvbe	4090	4095
2. Óvások könyvébe	9787	11709
3. Örökösödési ügyek lajstromába .	13100	13247
4. Birói megbízások könyvébe .	26	20
5. Másolatok és kereskedelmi könyv- kivonatok hitelesítési könyvébe .	3858	3577
6. Fordítások könyvébe	167	155
7. Magánbeadványok könyvébe .	924	800
Összesen:	31952	33603
1930. évben a megindított hagyatékok száma .		5464
ebből ingyenes volt		541
1931. évben a megindított hagyatékok száma .		5876
ebből ingyenes volt		609

E statisztika szerint az elmúlt évben emelkedés csupán az óvásoknál és a hagyatéki ügyeknél fordult elő. Az óvásoknál a javulás azonban csak ideiglenes volt, mivel 1931. év óvásmennyiségével szemben az idei évben viszont már nagyfokú visszaesés mutatkozik. A hagyatéki ügyekben az emelkedést ellensúlyozza az a körülmény, hogy az ingyenes hagyatékok még aránytalanabb emelkedést tüntetnek fel, viszont a hagyatéki ügyekben a díj hátrálék, illetve az örökösök fizetési képességének hanyatlása egyenesen ijesztő mérveket öltött.

Az elmúlt évben a kamaránál iktattak összesen 587 ügydarabot, amely mind elintéztést nyert. Egy rendes közgyűlést és hét választmányi ülést tartottak az elmúlt év folyamán. A kamara kilenc helyettesi jogosultsággal bíró jelöltet és három más jelöltet tart nyilván.

A jelentés szerint a kamarának 3040 pengő készpénzvagyona van, amelyet közjegyzői özvegyek és árváknak való segélynyújtására s jótékony adományokra használ fel.

A több hozzászólás után egyhangúlag elfogadott kamarai jelentés előterjesztése után a közgyűlés határozatilag kimondta, hogy *Lázár Andor dr.*-t az igazságügyi szék elfoglalása alkalmával, *Madarász István dr.* pécsi kamarai elnököt pedig kamarai elnökké való megválasztásának 25-ik évfordulója alkalmával üdvözli. A kamarai pénztár állapotáról egybeállított s a számvizsgálóktól felülvizsgált jelentést a közgyűlés szintén egyhangúlag elfogadta. Az évi tagsági díjakat 50 pengőben, az irodavizsgálati térítményi díjakat pedig 20 pengőben állapították meg.

Az indítványok tárgyalása rendjén a közgyűlés mindenek előtt több kamarai tagnak a nyugdíjintézeti járulékok leszállítása tárgyában előterjesztett indítványával foglalkozott s azt egyhangúlag elfogadva, elhatározta, hogy a nyugdíjintézet legközelebbi közgyűlése elé fogja terjeszteni az indítványt s felkéri a nyugdíjintézet vezetőségét, hogy a járulékok mérséklése tekintetében minden lehető lépést megtegyen.

Ugyancsak egyhangúlag elfogadta a közgyűlés *Kiss Aurél dr.* indítványát a közjegyzői okiratok és nyomtatványok szövegének egyöntetűséges azok magyaros stílusa tárgyában. A közgyűlés megbizta az indítványozó közjegyzőt, hogy készítse el a közjegyzői irodákban úgy a hagyatéki, mint más ügyekben használt nyomtatványok mintáját, azokat terjessze be a kamarához s a kamara pedig a mintákat a kamaraközi értekezlethez továbbítja, amely a nyomtatvány szövegeket felülbírálja s az esetleg szükségesnek mutatózó előterjesztést ez irányban megteszi. *Östör Lajos dr.* indítványára az örökösödési eljárásban

való illetékesség kérdésében a Kuriának egy konkrét ügyben hozott határozatával kapcsolatosan a közgyűlés a Kuria elnökének megkeresését határozta el a kérdésnek a Kuria teljesülésén leendő rendezése iránt. Ennek az indítványnak részleteit különben a közlöny múlt havi és jelen számában foglalt közlemények ismertetik.

A tárgysorozat utolsó pontjaként a tisztikart és a választmányt választotta meg a közgyűlés. Újból elnök lett Potyondi Béla dr., választmányi rendes tagok lettek: Gallus Sándor dr., Hanny Tódor dr., Konkoly Thege Sándor dr., Telmann Sándor dr., póttagok: Halik Miksa dr. és Östör Lajos dr. Elnökhelyettesnek Hanny Tódor dr.-t, a kamara titkárának Telmann Sándor dr.-t, számvizsgálóknak, Botka László dr. és Gálffy Ferenc dr.-t választották meg.

Az ingatlan árverés szabályai.

Irta: *dr. Antalffy Zsiros Aladár* kir. közjegyző helyettes.

III. közlemény.

Kikiáltási ár.

A T. 144. §-a szerint a végrehajtató köteles az árverési kérvényében a kikiáltási ár megállapítására szükséges adatokat szolgáltatni. Ezen adatokat a T. 145. §-a állapította meg, amelyet 1925. VIII. 24. §-a hatályon kívül helyezett. E törvény szerint az ingatlan kikiáltási árának megállapítása véget az 1912. LIV. t. c. 48. §-ának megfelelő hatósági adó és becslési bizonyítványt kell bemutatni. Ennek a hatósági bizonyítványnak adatait a 42.600/1914. I. M. rendelet tartalmazta. Ez a rendeletet a 27.000/1930. I. M. rendelet és 35.000/1931. I. M. rendelet a föld és ház értékelése tekintetében hatályon kívül helyezte s csupán a művelés alatt álló ingatlanok tekintetében hagyta meg érvényben.

Mindezek figyelembe vételével a földadó alá eső ingatlan kikiáltási ára a kataszteri tiszta jövedelem ötvenszerese, (35.000/1931. I. M.) szőlőé annak ötvenkétszerese, (27.000/1930. I. M.) házé a nyers házbérlőjévé tizszerese. (27.000/1930. I. M.) Az adómentes ingatlanok kikiáltási ára a T. 148. §. 2. bek. szerint szakértői becsléssel állapítandó meg, míg az ideiglenesen adómenteseké a 27.000/1930. I. M. 1. §. 4. pontja szerint adó és becslési bizonyítvánnyal. (Jogesetek. I. 9. 373. o. Bp. törv. 21. Pf. 7. 257/1932.)

A 27.000/1930. I. M. rendelkezik az adó és becslési bizonyítvány miként való kiállításáról.

Joga van azonban a végrehajthatónak a Vnov. 22. §-a alapján minden esetben saját költségén hivatalból kinevezendő két szakértő által szabályszerű becslés útján megállapítani az ingatlan értékét s ilyenkor kikiáltási árul a becsérték szolgál. Az 1930. XXXIV. t.-c. 80. §-a szerint az árverésre kerülő ingatlan kikiáltási árának szakértői becslés útján való megállapítását a végrehajtást szenvedő, valamint olyan hitelező is kérheti, akinek kérelme nélkül tüzték ki az árverést. Ezt a kérelmet az árverés határnapja előtt legalább 30 nappal kell előterjeszteni és a becslés költségét is előlegezni kell. Ennek a törvényszakasznak valamint az 1908. évi XLI. t.-c. 22. §-a alapján kinevezett szakértőknek azt az értéket kell megállapítaniok amennyiért az ingatlant vagy az árverésre kerülő egyéb jogot az árverési feltételekben meghatározott kikötések mellett szabadkézből való eladás esetében a becslés idejében értékesíteni lehetne.

Ha a szakértői becslés szerint a kikiáltási árat fel kell emelni, vagy le kell szállítani: a bíróság hivatalból módosíthatja (1881. LX. t.-c. 165. §.) az árverési feltételeket.

Ezek a rendelkezések az 1881. LX. t.-c. 176. §-a szerint kitézött árverésre nem vonatkoznak, vagyis a sikertelen árverés helyett hat hónapon belül kitézött újabb árverésre, — amikor ugyanis a már megállapított kikiáltási ár az irányadó. —

A tartozékok értékének a kikiáltási árhoz való hozzászámítását a T. 159. §. szabályozza, a függő termés figyelembevételét pedig a 24.000/1929. I. M. rendelet 6. §-a.

A kiküldött eljárását mind e szabályok közül csupán a függő termés értékelése érinti, mert a hivatkozott 6. §. a következőket tartalmazza: ha függő termés ingatlannal együtt kerül árverés alá, bármelyik érdekeltnek joga van legkésőbb az árverés napját nyolc nappal megelőzően beterjesztett kérvénnyel a függő termés becsértékét bírósági szakértőtől vagy a községi előjáróság két tagjától kiállított becslevéllel kimutatni; e becslevél alapján a kiküldött a becsértéket az árverés alkalmával a kikiáltási árhoz hozzászámítja. A kiküldött megállapítja tehát, hogy a becslevél illetékes egyéntől származik-e, annak átadását és rövid tartalmát jegyzőkönyvben ismerteti s a kikiáltási árhoz a becslevélben megállapított összeget hozzáadja s ez lesz a kikiáltási ár. A kikiáltási árnak ily módon történt emelése azonban nem érinti az árverési hirdetések a leteendő bánatpénzre vonatkozó rendelkezését, valamint a legkisebb (értve alatta a Nov. 26. §. szerinti legalacsonyabb) vételár összegét.

A fentitől eltekintve minden más esetben a felek által az

árverés során a kikiáltási árra vonatkozó előterjesztés elutasítandó, mert a kiküldöttre csak a hirdetményben kitett kikiáltási ár az irányadó.

Egy különös „Újabb árverési hirdetményről“ kell itt említést tennem (21.090/1932. tkv. bpesti közp. jbir.) A telekkönyvi hatóság a 27.509/1932. tkv. számú póthirdetménnyel szakértői becslés alapján a 110 P kikiáltási árat 6800 P-re emelte fel. Ez az árverés azonban utóajánlati árverés volt s éppen erre való tekintettel a póthirdetmény oly megszorítást tartalmazott, hogy a kiküldött az esetben, ha az újabb árverésen a felemelt kikiáltási ár meg nem ígértetnék, úgy a kiküldött az utóajánlati árig lemenni köteles és az ingatlan az utóajánlattevő ajánlata szerint általa megvettnek kell kijelenteni, tekintet nélkül az újabb kikiáltási árra.

Az árverés.

A feltételek felolvastatván — azokat az árverelni óhajtok aláírván s a bánatpénzt lefizetvén *az árverés a kikiáltási árral megkezdetik s folytatattik mindaddig míg fokozatos ígéretek tételnek,* — (170. §. 2. bek.) vagyis míg az árverelők ajánlatot tesznek.

Hogy az ígértétel miként történik, arra nézve pozitív szabály nincs. Nincs tehát megállapítva, hogy azt a kiküldöttnek vagy a kikiáltónak meg kell ismételni, erre szükség sincs, mert az árverés túl gyors befejezését a zárhatáridő kítűzése megakadályozza. Tisztán szokáson alapul tehát az a gyakorlat, amely az ingatlanárverésen a megígért árat megismételteti. A megismétlést a T. 107. §-a az ingó árveréseknél írja elő. Ingatlanoknál ez a gyakorlat mintegy annak a jeléül történik, hogy a kiküldött a megígérést hallotta s tudomásul vette, amely ígéretet azután az illető rovatba az árverelő neve mellé be is jegyez. — Ez a bejegyzés feltétlenül szükséges az árverés menete megrögzítése céljából s azért is, mert ha a legtöbbet ígérő a bánatpénzét ki nem egészíti, meg kell állapítani, ki volt az utána következő legtöbbet ígérő. Egyébként annak bejegyzése elő is van írva.

A megígért árajánlat vissza nem vonható, még ha abba a felek mindannyian beleegyeznének is.

Ha ketten egyszerre ugyanazt az árat ígérnék s többet senki sem akarna ígérni, a kettő együttesen lesz vevőnek kijelentendő.

Zárhatáridő.

*Ha többet ígérni senki sem akar, a kiküldött az árverés be-
rekesztésére zárhatáridőt tűz ki, amely öt percnél rövidebb és*

tizenöt percnél hosszabb nem lehet. (T. 170. 2. bek.) *A zárhatáridő letelte után ha időközben magasabb ígéret nem tétel az ingatlan a legtöbbet ígérő által megvettnek jelentetik ki s ezzel az árverés befejezettek nyilvánítatik.* (T. 170. 4. bek.)

Merőben téves és igen sok kellemetlenség okozója az a gyakorlat, amely a zárhatáridő letelte után a legtöbbet ígérőt nem jelenti ki árverési vevőnek, hanem a legmagasabb ígéretet újból kikiáltatja. Ha a zárhatáridő alatt senki újabb ajánlatot nem tett, a legtöbbet ígérő lesz az árverési vevő s ezért figyelmeztetni kell az árverelőket, hogy a zárhatáridő letelte előtt tegyenek ajánlatot, mert annak letelte után arra már nem lesz módjuk.

A zárhatáridő tartama 5—15 perc. Mikor mennyit ad a kiküldött, az belátásától függ. Helyes az első zárhatáridőt legalább 10 percben megállapítani s azután 5—5 percet kítűzni s 15 percet csak nagyobb ügyekben s egyes különös alkalomkor, ha valakinek érdeke fűződik ahhoz, hogy több idő álljon rendelkezésére. Egyébként a kítűzött zárhatáridő *az árverelők valamelyikének kérelmére egy izben újabb tizenöt perccel meghosszabbítható.* Tehát az egész árverés alatt csak egyszer s csak az árverelők valamelyikének s nem külön-külön mindegyikének kérelmére. A végrehajthatók vagy a végrehajtást szenvedő a meghosszabbítást nem kérheti.

A zárhatáridőt minden alkalomkor újból ki kell tűzni, ha a zárhatáridő alatt tett újabb ajánlat folytán az árverés újra megindult, s újabb ígéret hiányában újra szünet állott be, még akkor is ha csupán egy újabb ajánlat tétel. *Ha újabb ígéret tétel az árverés folytatandó s a fentebbieknek megfelelően az ígéret megszüntekor újabb zárhatáridő tűzendő ki.* (T. 170. §. 3. bek.)

Általában alapelv, hogy az árverés folyamán bárki beléphet a bánatpénz letétele mellett az árverelők közé s ígéretet tehet, sőt *a zárhatáridő elteltéig is bármely árverezni szándékozó időközben is leteheti a bánatpénzt és tehet ígéretet.* (T. 170. §. 4. bek.)

A kikiáltási ár fokozatos leszállítása.

Ha a kikiáltási ár meg nem ígértetnék, a kiküldött a kikiáltási árt fokozatosan lejjebb szállítani köteles, mig ígéret nem tételik. (T. 171. §. 1. bek.)

A kikiáltási ár ezen fokozatos leszállítása addig tart, amíg az árverési hirdetményben megállapított s a kikiáltási ár százalékában meghatározott legalacsonyabb ár (Nov. 26. §.) s illetve a fedezeti elv szerint megállapított legkisebb vételár határa el nem éretett. *Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a*

legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik a kiküldött az árverést felfüggeszti (Nov. 26. §.) és nem befejezettnek nyilvánítja. Ugyancsak felfüggesztésnek van helye a legkisebb vételár el nem érése esetén, mert az 5610/1931. M. E. 21. §-a szerint ha a legkisebb vételár el nem értett az ingatlant végrehajtási árverésen eladni nem lehet.

A végrehajtató az árverés felfüggesztését a kikiáltási ár fokozatos lejjebbállításában is kívánhatja, de csak addig, amíg az árverelő valamelyike ígéretet nem tett. (171. §. 2. bek.) *Ezen felfüggesztési jog nem gyakorolható akkor ha a végrehajtást szenvedő az elrendelt árverés megtartását kívánja.* (T. 171. §. ut. bek.)
Míg tehát a felfüggesztést csak az árverésen megjelent s annak megtartását kívánó végrehajtató illetve csatlakozott kérheti, ezt a kérelmet el kell utasítani, ha azt a végrehajtást szenvedő ellenzi, — aki viszont nem kérheti a felfüggesztést. —

Több végrehajtató érdekében elrendelt árverés esetében a végrehajtatók e joggal csak együttesen élhetnek. (T. 171. §. 2. bek.)

Az árverésen jelenlevő, de az eljárást nem kérő végrehajtató természetesen ily előterjesztést nem tehet. Az a kérdés merül fel itt, vajjon az eljárás során valamely végrehajtató az eljárásba beléphet-e. Úgy vélem, hogy ezt a jogot tőle megtagadni nem lehet, de, ha egyszer már kijelentette, hogy az eljárás folytatását nem kéri, az eljárás folyamán ellenkező bejelentést már aligha tehet.

Ha a fokozatos lejjebbállítás közben *ígéret tétetik a további eljárásra, a T. 170. §. intézkedései tartandók meg*, vagyis a szabályszerű árverési eljárás folytatandó le.

Fedezeti elv.

Az 5610/1931. M. E. rendelet a következő rendelkezéseket tartalmazza: *az ingatlant végrehajtási árverésen eladni nem lehet, ha az elért árverési vételár a végrehajtató követelését megelőző rangsorban kielégítendő terheket teljesen nem fedezi.*

A fedezeti elv szerinti legkisebb vételár a gyakorlatban a következőkben jelentkezik.

Az a hitelező, akinek jelzálogjoga első helyen van bekebelezve, biztosításra nem szorul. Így, ha ő a végrehajtató, nála a legkisebb vételárnak megállapítása felesleges, mert a csupán, bekebelezés nélkül kielégítendő köztartozások fedezetére ennek megállapítását a rendelet nem tartotta szükségesnek.

A telekkönyv C. lapján rangsorban második helyen álló hitelező, ha egyúttal végrehajtató is, csak akkor adhatja el az

ingatlant, ha a vételár az előző jelzálogos hitelező követelését és a *bekebelezés nélkül kielégítendő köztartozásokra vonatkozó hivatalos közlésben* (5610/1931. M. E. 23. §.) megállapított összeget fedezi. Ezen elv szerint biztosítandó minden további jelzálogos követelés azon végrehajtató követeléséig, aki az árverés megtartását kéri. Ha a kérelmezők többen vannak, mindig azon végrehajtató követeléséig számítandó a legkisebb ár, amely a legkedvezőbb a jelenlevő végrehajtatókra, vagyis amelyiknél a legkisebb az elérendő vételár mértéke, — az pedig az, aki a rangsorban legelől van. Ezt az álláspontot fogadta el a Bp. törv. 21. Pf. 6. 092/1932. sz. határozata is.

E rendelet 22. §-a szerint a legkisebb vételárat az érdekeltek meghallgatásával a bíróság állapítja meg s ha a bíróság, az árverést kérőhöz, csatlakozást mond ki, a 23. §. szerint, egyidejűen meg kell állapítani azt a legkisebb vételárat, amelyen alul az ingatlant a csatlakozott végrehajtató kérelmére az árverésen eladni nem lehet.

Maga a legkisebb összeg az árverésen vita tárgyává nem tehető, a kiküldöttet a bíróság megállapítása köti. Kivételt képez az az eset, ha maga a jelenlevő hitelező igazolja, hogy követelése az árverési hirdetmény kibocsátása óta kevesbedett, vagy ezt valamely érdekelt közhitelű okirattal bizonyítja.

A jelzálogjogilag biztosított adó vagy illetéktartozás tekintetében a kir. kincstár is hitelezőnek tekintendő.

A fedezeti elv alkalmazása akként történik, hogy a kiküldött a kikiáltási árat fokozatosan leszállítja mindaddig, míg a fedezetül szolgáló legkisebb ár összegéig el nem jutott. Ha ígéret nem tétetnék az eljárást a Nov. 26. §-a módjára felfüggeszti. Ha a legalacsonyabb ár, amelyen alul az ingatlan egyébként sem adható el, nagyobb mint a fedezeti elv alapján elérendő legkisebb vételár, úgy a fokozatos leszállítás már ennél az összegnél befejezendő s az árverés a Nov. 26. §-a alapján felfüggesztendő. Ha pedig a legkisebb ár a legalacsonyabb árnál és egyúttal a kikiáltási árnál is nagyobb, úgy az ingatlan a legkisebb áron alul el nem adható s felhívandók az árverelő, hogy a legkisebb árnak megfelelő ajánlatot tegyenek, mert ellenkező esetben az eljárás a Nov. 26. §-a hasonlatossága szerint felfüggesztetik.

Vitás, miként alkalmazandó a fedezeti elv az önkéntes árverésnél.

Itt merül fel az az ugyancsak meg nem fejtett kérdés, milyen

jog illeti meg a végrehajtást szenvedőt a legalacsonyabb vételárral és a fedezeti elv szerint megállapított legkisebb árral szemben.

A Nov. (1908. XLI.) általam hozzáférhető miniszteri indokolása nem tesz említést arról, hogy a végrehajtást szenvedőt a 26. §-ában megállapított legalacsonyabb vételárral szemben megilletné az a jog, mely szerint kérelmére az ingatlan a legalacsonyabb árra való tekintet nélkül eladható lenne. Másrészt ugyanebből kitűnik, hogy a legalacsonyabb ár nemcsak a végrehajtást szenvedő, hanem egyuttal a többi telekkönyvileg érdekelt javára is állapított meg. Ezt támogatja a T. 150. §-ában lefektetett általános elv, mely szerint az árverés feltételeit úgy kell megállapítani, hogy a végrehajtást szenvedő és a jelzálogos hitelező érdekei sérelmet ne szenvedjenek. Viszont figyelembe veendő az, hogy ha a megállapított legalacsonyabb árat meg nem adják, úgy az ingatlan soha el nem adható. Mindezekből az a következtetés is vonható, hogy a végrehajtást szenvedőnek külön jogai nincsenek e téren.

Az 5610/1931. M. E. rendelet 21. §-a szerint nem lehet eladni az ingatlant, ha a vételár a megelőző rangsorban kielégítendő terheket nem fedezi, vagyis a telekkönyvileg biztosított terhek érdeke védelmében állított fel a szabály. Ebben a rendeletben a végrehajtást szenvedőről szó nem esik, bár azt adósvédelmi rendeletnek nevezik.

Nézetem szerint a T. 144. és 171. §-a ut. bekezdése arra engednek következtetni, hogy mindezen rendelkezések csak arra szolgáltak, hogy az adóst a vagyona elkótyavetyélésétől megmentsék, amiből következne, hogy amennyiben az adós úgy találja, hogy neki a meghatározott legkisebb s illetve legalacsonyabb értéken alul való eladás az érdeke, úgy kérheti, hogy az ingatlan ezekre való figyelem nélkül adassék el a legtöbbet ígérőnek. Ennek ellenkezője esetén egy túlterhelt ingatlan bírói árverés joghatályával soha eladható nem volna, még önkéntes árverésen sem s nem kérhetné annak eladását a T. 144. §-a alapján a végrehajtást szenvedő sem arra való kilátással, hogy tényleg el is fog adatni, — ha érte legalacsonyabb, illetve legkisebb árat meg nem adnák; — ami végeredményben az egyéni tulajdonnal való rendelkezés olyfoku korlátozására vezetne, mely a végrehajtási törvénnyel és bírói gyakorlattal homlokegyenest ellenkezik.

Amennyiben a végrehajtást szenvedő a legkisebb áron alul az ingatlanát végrehajtási árverés joghatályával el nem adathatja,

ugy önkéntes árverés és a T. 207. §-a szerint árverés (hagyatéki ingatlanok elárverezése) sem tartható meg, ha az ingatlan tul van terhelve, — mert a fedezeti elvnél fogva a tulajdonossal szemben az összes hitelezők követeléseit figyelembe veendő.

Ma a kiküldött szempontjából ezt a kérdést a telekkönyvi hatóság dönti el. Amennyiben ugyanis az árverési hirdetés az önkéntes árverés esetén a fedezeti elv szerinti legkisebb vételárat megállapítja, úgy az ingatlan ezen áron alul el nem adható.

A budapesti központi kir. járásbírói telekkönyvi hatósága, helyesen, azt az álláspontot foglalta el, hogy a bírói árverés hatályával bíró önkéntes árverésnél csak a csatlakozottakkal szemben állapítja meg a legkisebb vételárat.

A fentmondottak alapján nézetem szerint — de lege ferenda, a végrehajtást szenvedőnek meg kellene adni azt a jogot, hogy az ingatlant a legalacsonyabb ár és a legkisebb ár figyelmen kívül hagyásával elárvereztethesse s illetve, hogy ily kérelmet az árverésen előterjeszthessen.

A vételár leütése.

A zárhatáridő letelte után, ha időközben magasabb ígéret nem tétetett, az ingatlan a legtöbbet ígérő által megvettnek jelentetik ki s ezzel az árverés befejezettnek nyilvánítatik. (T. 170. §. ut. bek.)

Az ingatlan a legtöbbet ígérő által megvettnek jelentendő ki, habár a kikiáltási áron alul ígért és az árverésben csak ő maga vett is részt. (171. §. bek.) Nem fontos tehát az, hogy mennyien vettek részt az árverésen, elég, ha egy árverelő van, (Bp. törv. 21. Pf. 13744/1931. Jogesetek I. 7. füzet.) ha ez a legalacsonyabb, illetve a fedezetül megállapított legkisebb áron felül ígért. De akkor is ki kell tűzni a zárhatáridőt, ha csak egy árverelő van is jelen s annak végét bevárva, kell vevőnek kijelenteni az egyedüli árverelőt. —

Az árverés befejezettnek csak akkor nyilvánítható, ha az ingatlan eladatott, egyébként az árverés felfüggesztendő, sikertelen marad, illetve meg nem tartandó, vagy meg nem tartható.

Itt foglalkozom röviden az árverési vevő rosszhiszemű szerzése problémájával. A Kuria 1905. jan. 5. 6441/1903. sz. és 1904. nov. 18. I. G. 306. határozatában kimondotta, hogy az ingatlan árverési vevőjével szemben is ellenvehető, hogy annak megszerzésekor rosszhiszeműen járt el, de egymagában az, hogy az ingatlan hosszú idő óta másnak a birtokában van, a rosszhiszeműséget nem vonja maga után, mert az árverési vevő nincs hivatva a bírói tények jogszerűségét bírálni. Ennél messzebb ment a 3. sz. I D. (?)

Szende V. 588., amely kimondotta, hogy az árverés akkor is megátadható, ha az árverési vevő tudta vagy kellő gondosság mellett tudhatta, hogy az elárverezett ingatlan nem a végrehajtást szenvedőnek, hanem másnak tulajdona, vagy arra másnak kétségtelen jogos tulajdoni igénye van. Kétségtelen, hogy az előbbi a helyes álláspont. Végül feltétlenül az árverés megsemmisítésére vezet a rosszakaratu összejátszás, ha az a tulajdoni igénnyel bíró harmadik személy jogainak megrövidítésére irányult. —

A bánatpénz kiegészítése.

A Nov. 25. §.- a szerint az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál, esetleg a már leszállított kikiáltási árnál, magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, vagyis a zárhatáridő kitűzésekor köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. Hogy a kiegészítésnek a zárhatáridő kitűzésekor kell megtörténni, a T. 170 §. második bekezdése második mondatából is következik, amely szerint, ha többet ígérni senki sem akar, a kiküldött az árverés berekesztésére zárhatáridőt tűz, vagyis az ígértétel megtételekor ki kell tűzni a zárhatáridőt s fel kell hívni a legtöbbet ígérőt, hogy bánatpénzét az általa ígért összegnek a hirdetményben bánatpénzül leteendő összeg százaléka szerinti összegére egészítse ki. Ez a kiegészítés történhetik készpénz vagy értékpapírok letételével, de a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget sem köteles letenni. (Nov. 5. §.)

Ott bonyolódik a helyzet, ha a kiegészítés nem történik meg. Ha ennek a kötelezettségnek a legtöbbet ígérő eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. (Nov. 25. §.)

Ha az árverés folytatásban senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt az ingatlanra, az általa, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által, megvettnek kell kijelenteni. (Nov. 25. §.)

Megállapítván, hogy a legtöbbet ígérő bánatpénzét ki nem egészítette, az bánatpénze visszatartása mellett, kizárandó a további árverésből s azután az árverés folytatandó, vagyis felhívandók az árverelők újabb ajánlattételre, a kizárt árverelő által tett legmagasabb ajánlat kikiáltásával. — Ha senki ezt elérő ajánlatot nem tesz, az árverési jegyzőkönyvből megállapítandó, ki tett a kizártat követő legmagasabb ajánlatot s annak ajánlata kiáltatik ki. Ha

ennél magasabb ajánlatot tesz valaki, az árverés szabályszerű módon folytatatik, ha azonban ennél magasabb ajánlatot senki sem tesz, úgy ez hivandó fel a bánatpénz kiegészítésére s ennek megtörténte esetén, valamint akkor, ha ajánlatának megfelelő bánatpénze van már letétben, ő jelentendő ki árverési vevőnek.

Nem intézkedik a törvény arról az esetről, ha a következő legtöbbet ígérő bánatpénzét visszavette s az árverés színhelyéről eltávozott. Nézetem szerint, ha a legtöbbet ígérő nincs jelen, az árverés folytatandó. Ilyenkor a jelenlevő árverelők szólítandók fel ajánlattételre s az azok valamelyike által ajánlott legmagasabb összeg lesz a vételár, ha az a legalacsonyabb s — illetve a legkisebb összeget meghaladja; — fenmaradván az érdekeltek kártérítési joga azzal szemben, aki bánatpénzét ki nem egészítette. — Ha ígéret nem tétetnék, úgy az árverés felfüggesztendő s az összes iratok ily jelentéssel beterjesztendők.

Mindazok bánatpénze, akik annak ki nem egészítése miatt az árverésből kizárattak, megtartandó s a felterjesztő jelentésben megindokolandó a bánatpénz visszatartása. Ez ugyan nincs a törvényben kimondva, de a 185. §. hasonlatosságánál fogva az árverés komolysága végett kell ezt az eljárást követni, mert egyébként lehetetlen állapotokhoz vezetne, ha bárki árverelhetne s bármily magas árat ígérhetne minden következmény nélkül. Végeredményben a telekkönyvi hatóság lesz illetékes annak eldöntésére mi történjék a visszatartott bánatpénzzel.

(Befejező közlemény következik a jövő számban.)

Közlemények.

Felsőházi tagválasztás. E közlöny múlt számában megemlékeztünk már a belügyminiszter 51220/1932 B. M. számú rendeletéről, amely szerint a kisorsolt felsőházi tagok helyébe választandó felsőházi tagok és póttagok választására a határnapot kitűzte. E szerint a rendelet szerint a közjegyzői kamarák kiküldöttjei által tartandó választások határnapja december hó 8-ika. A kamarák az elektorok megválasztása céljából a rendkívüli közgyűléseket már javarészből megtartották. Így a budapesti kamara november hó 26. napján tartott *Janits* Imre dr. elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést, amelyen elektorokként majdnem egyhangúlag *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tagot, az országos egyesület elnökét és *Holitscher* Szigfrid dr.-t a budapesti kamara elnökhelyettesét választották meg.

A közjegyzőhelyettesek az igazságügyminiszternél. Lázár Andor dr. igazságügyminisztert kinevezése alkalmából a közjegyzőhelyettesek országos egyesülete külön tisztelegő küldöttséggel üdvözölte. A mintegy 15 tagú küldöttséget Velsz Elemér dr., a helyettesek egyesületének elnöke vezette s ugyancsak ő üdvözölte Őt a helyettesek nevében, biztosítván a minisztert a helyettesek reményteljes bizalmáról, amit arra alapítanak, hogy a miniszter személyi kapcsolatok révén közvetlen ismerője a helyettesi kar az utóbbi időkben elég mostohán kezelt érdekeinek. A hatásos üdvözlő beszédre Lázár Andor dr. igazságügyminiszter kijelentette mindekelőtt, hogy a személye iránt megnyilvánult bizalom jóleső érzésekkel töltötte őt el. Figyelmeztetni kívánja a helyetteseket, hogy nem az elmúlt időkre kell visszatekinteni, hanem bizalommal kell viseltetni a jövő irányában. A múltra vonatkozólag csak annyit kíván megjegyezni, hogy a kinevezéseket nem lehet csupán egy szemszögből bíráló tárgyává tenni. Az igazságügyminiszter kötelessége az egyes jogi intézmények tekintélyének megóvása. A közjegyzői intézmény tekintélyének megóvását leghelyesebben az az eszköz szolgálja, ha az utánpótlás megfelelő szakemberekből történik. Ez azonban nem jelenti azt, mintha a közjegyzőség zárt kaszt volna, amelybe karon kívüliek nem kerülhetnének be. Azt nem kell hangsúlyozni, hogy a közjegyzői ügyek felől kellő tájékozottsága van s így tökéletesen ismeri a helyettesek helyzetét is. Konkrét ígéretet nem tesz, de a kinevezések, amelyeket ő fog eszközölni, e tekintetben elfoglalt álláspontja tekintetében megfelelő felvilágosítással fognak szolgálni. Már most biztosíthatja a kart, hogy a kinevezési arány a helyettesek javára, az eddigieknél mindenestre kedvezőbb lesz. A küldöttség a miniszter szavait élénk helyesléssel fogadta s azzal a reménnyel távozott, hogy a helyettesi kar az elkövetkező kinevezések rendjén igazságos és méltányos elbánásban fog részesülni, ami arra való tekintettel, miszerint a helyettesek sorában többen vannak, akik ezen a pályán évtizedet is meghaladó időt becsületes munkával töltöttek el, mindenestre indokolt is.

A közjegyzői kar képvisellete a Tesz. római küldöttségében. E közlöny múlt számában közöltük, hogy abban a küldöttségben, amelyet a fascista állam megalakulásának tizedik évfordulója alkalmából a Tesz. küldött ki Rómába, résztvett vitéz Kozma György dr. hódmezővásárhelyi közjegyző is. Ennek a közleményünknek kiegészítéseként közöljük, hogy a küldöttségben a magyar közjegyzői kart egy másik közjegyző is képviselte, mégpedig Ertsey Péter dr.

derecskei kir. közjegyző. Mindkét kartársunk egyébként a küldöttséggel együtt mindenütt kitüntető fogadtatásban részesült s a maguk részéről is élénken közreműködtek az olasz politikai és társadalmi körökkel a közvetlen rokonszenv felélénkítésében. A fentnevezett két kartársunk a Tesz. küszöbön álló reorganizációjának is tevékeny munkása lesz.

Az igazságügyminisztérium ügybeosztása. Az Igazságügyi Közlöny 10. száma közli az igazságügyminiszter 10400/1932 I. M. E. számú rendeletét, amely a minisztérium ügybeosztását újból szabályozza. Az új szabályozásban is változatlanul a VIII. ügyosztály hatáskörébe tartozik az összes közjegyzői ügyekre vonatkozó főfelügyeleti jog gyakorlása. Ennek az ügyosztálynak vezetője szintén változatlanul Kirchner Viktor dr. kir. kuriai bíró maradt. A VIII. ügyosztály feleit a felülvizsgálatot az új ügybeosztás szerint is Séthy Antal államtitkár teljesíti.

A választói névjegyzékek visszaküldése a központi választmányokhoz. A Budapesti Közlöny ez évi április 24. napján megjelent 89. számában közzétett 17000/1932 B. M. számú körrendelet 8 § 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezések szerint a választói névjegyzéken eszközöndő törléseket az 1932. évi névjegyzék valamennyi példányán keresztül kell vezetni. E végből a kir. közjegyzők is kötelesek a névjegyzéknek náluk levő példányát az 1932. évi november hó 15-től december hó 1-ig terjedő időben az illetékes központi választmányokhoz visszaküldeni.

Illetékesség az örökösödési eljárásban. E közlöny múlt havi számában megemlékeztünk a kuria egy határozatáról, amely az örökösödési eljárásra való illetékességet az 1894:XVI. t.-c. imperatív rendelkezése ellenére nem az örökhagyó utolsó rendes lakhelye, hanem az örökösök lakhelye, illetve a hagyatéki vagyon fekvése alapján állapította meg. Megemlékeztünk arról is, hogy a sérelmes határozattal szemben a szombathelyi kamara előterjesztéssel élt a Kuria elnökéhez, kérve a kérdésnek teljes ülési határozattal a törvényes rendelkezésnek megfelelő rendezését. Az előterjesztésre 1932. El. XII. C. 51. szám alatt a szombathelyi kamarához a következő válasz érkezett:

„A tekintetes Kamara a folyó évi október hó 16-án tartott évi rendes közgyűléséből 47/1932/15. kk. szám alatt hoztam intézett beadványában teljes ülési határozat hozatalát kéri abból az okból, hogy a m. kir. Kuria a folyó évi szeptember hó 20-án Pk. I. 4089/1932/8. szám alatt hozott végzésében az örökösödési eljá-

rásra illetékes bíróságnak nem azt a járásbíróságot jelölte ki, amelynek területén az örökhagyó utolsó rendes lakása volt, jóllehet az örökhagyónak az ország területén állandó rendes lakása volt, hanem azt a járásbíróságot, amelynek a területén a hagyaték nagyobb része van és az örökösök laknak. Ez a döntés a Kamara álláspontja szerint nemcsak a törvénnyel, hanem a legfelsőbb bíróság többi tanácsainak állandó gyakorlatával is ellentétes. A tekintetes Kamara kérését nem teljesíthetem. Az 1912 :LIV. t.-c. 70. §-a és az 1930: XXXIV. t.-c. 128. §-a határozza meg azokat az eseteket, amelyekben a vitás elvi kérdést a m. kir. Kuria jogegységi tanácsa dönti el, az 1912 :LIV. t.-c. 71. §-a pedig azokat az eseteket állapítja meg, amelyekben a vitás elvi kérdés fölött a m. kir. Kuria teljes ülése határoz. A jelen esetben azonban a most említett törvényes rendelkezésekben foglalt föltételeknek egyike sem forog fenn. A m. kir. Kuria Pk. I. 4089/1932. számú irataiból ugyanis az a körülmény tűnik ki, hogy az özv. Schmidt Emilné sz. Bauer Borbála hagyatéka ügyében úgy a letenyei kir. járásbíróság Pk. 1404/1932. sz., mint a soproni kir. járásbíróság Pk. 9079/1932. számú végzésével a hagyatéki eljárásra vonatkozó illetékességet *jogerősen* megállapította. A m. kir. Kuria sérelmesnek tartott Pk. 4089/8/1932. számú végzésével az ekként bekövetkezett illetékességi összeütközést döntötte el és az örökösödési eljárásra illetékes bíróságnak a letenyei kir. járásbíróságot kifejezetten a Pp. 51. §-a első bekezdésének 2. pontja alapján jelölte ki, mely bíróság területén az örökhagyó a rendelkezésemre álló iratok szerint elhalt s ahol a kifogásolt végzés szerint a hagyaték nagyobb része van és az örökösök is laknak. Ebből a döntésből nem állapítható meg, hogy a m. kir. Kuria az 1894 :XVI. t.-c. 7. §-ának alkalmazása kérdésében a törvénnyel vagy a törvényes gyakorlattal ellentétbe került volna. Minthogy ezek szerint sem jogegységi, sem teljesülési határozat kezdeményezésének föltételei nem forognak fenn, a tekintetes Közjegyzői Kamara kérését nem teljesíthetem.

A kérdést véleményünk szerint a kuria elnökének válasza egyáltalában nem intézte el megnyugtató módon. Annak kétségtelen igazolása esetén, hogy az örökhagyónak melyik járásbíróság területén volt utolsó rendes lakhelye, vitathatatlan, hogy az örökösödési eljárásra más járásbíróság (akár ahol az örökhagyó elhalt, akár ahol az örökösök laknak, vagy a hagyatéki vagyon fekszik) illetékes nem lehet. A Pp. 51. §. 2. pontja alapján tehát jogszerint

a kuria csak akkor dönthetett volna, ha illetékes bíróságnak azt a járásbíróságot jelöli meg, amelynek területén az örökhagyó igazolt utolsó rendes lakása volt. A kérdést a kuria elnökének az 1912. LIV. t.-c. 73. §-ának rendelkezéseire tekintettel formailag is módjában állott volna teljesülés döntése alá terjeszteni, ez a döntés pedig nem lehetett volna más, mint a tételes jogszabály törvényes alkalmazása.

Az örökösödési szerződések kihirdetése. Az öröklési szerződéseknek kihirdetése tudomásom szerint egyes kartársainknál szokásos és dr. Telman Sándor csepregi kartársunk a gyakorlatban jól bevált kézikönyvében (25. old.) szintén azt jegyzi meg az öröklési szerződésekre nézve, hogy ugyanazok az okok, amelyek a végrendelet kihirdetését szükségessé teszik, az öröklési szerződésekre nézve is fennforognak. Sőt ezenfelül Telman, mint tekintélyi érve, utal a polgári magánjogi törvény tervezetére, amely kifejezetten kimondja, hogy a végrendeletek kihirdetésének szabályai az öröklési szerződésekre is alkalmazandók. E felfogással szemben én nem szoktam az öröklési szerződéseket kihirdetni, mert éppen nem látom be, hogy ugyanazok az okok tennék szükségessé a végrendeletek és az öröklési szerződések kihirdetését. A kihirdetésnek oka nyilván az, hogy a végrendelet a végrendelezőnek, esetleg a végrendelező házastársának harmadik személyekkel szemben egyoldalú és az érdekeltekkel szemben többnyire titokban tartott ténykedése, a célja pedig nyilván az, hogy az örökhagyó bekövetkezett halála folytán a végrendelet tartalma a titkosság megszűntével nyilvánossá váljék. Ezzel szemben az öröklési szerződés kétoldalú jogügylet, amely tehát nem titok azok előtt, akik, mint szerződéstkövető érdekeltek, annak tartalmáról már tudomással bírnak és ennek folytán semmiesetre sem láthatják be a kihirdetésnek szükséges voltát s annál kevésbé azt, hogy a céltalan kihirdetésért miért tartoznak költséget viselni. Sőt tovább menve nem lehet elzárkózni annak beismerésétől, hogy sok esetben a végrendeletnek kihirdetése is hiábavaló költséget okoz, amidőn házastársaknak csupán egymás javára szóló intézkedéseket tartalmazó végrendeletek kihirdetendők és akkor is, amidőn a hagyatéki iratokhoz nyitott állapotban mellékelt végrendelet vagy a törvényes kellékek nélkül szükölködő, tehát nyilván érvénytelen végrendelet kerül kihirdetésre, amit költségkímélés végett mellőzni szoktam. Ilyen esetekben valóban nehéz megértetni a laikus felekkel, hogy a végrendeletet mi okból kell kihirdetni, mert valóban nincs is rá észszerű ok, hanem csak a

törvénynek ilyen esetekben indokolatlan intézkedése. Az érdekelt felek bizonyára csakis azzal a meggyőződéssel távoznak a közjegyzői irodából, hogy a közjegyző őket hiábavaló költséggel terhelte, ami éppen nem alkalmas a közjegyzők iránt való bizalomnak fokozására. Az előadottaknál fogva kívánatosnak tartanám, hogy az új kormány, amely — úgy látszik — bürokratikus alakiságok megszüntetését tervbe vette, a végrendeletek és öröklési szerződések kihirdetését csak a valóban szükséges esetekre szorítaná meg, ha az ilyen intézkedés a közjegyzői karra nézve némi díjcsökkenést jelentene is. *Dr. Fésűs György* Cegléd.

Távollevők gondnokának vagyónállag változtatása iránti jogköre. Közlönyünk 1932. szeptemberi számában megjelent cikkemmel foglalkozik az 1932. októberi számban dr. Hirkó Boldizsár helyettes kollegám. Igen röviden, de válaszolnom kell észrevételére. Amíg bírálóm engem „alapos tévedésben” levőnek nyilvánít, ezzel szemben szerényen azt állapítom meg, hogy ő engem egyrészt hiányosan idéz, másrészt meglehetősen félreért s így velem szembeni következtetéseit tévesen vonja le. Ugy kezdi cikkemből idézetét, hogy: „a hagyatéki eljárás során megkötendő osztályos egyezségről, stb. . . .” Holott mondatom ekként kezdődik: „Akár adásvételi ügyletnél, akár hagyatéki eljárás során stb. . . .” Nemcsak a hagyatéki eljárásra, hanem az azon kívüli oly esetekre gondolok elsősorban, amidőn hagyatéki eljárásán kívül a társtulajdonosok egyike ismeretlen helyen távol van. Ez esetben az 1877. XX. t.-c. 28., 33., 87., §§-ai az irányadóak. Ezen jogforrásokat figyelembe véve a távollevők gondnokának vagyónállag változtatása iránt nincs jogköre, még utólagos gyámhatósági jóváhagyás mellett sem. Ezirányban a M. M. T. tervezet sem intézkedik megfelelő módon. A mindennapi élet oly tényállásokat dob fel, — az örökösödési eljárásán kívül is — mely szükségessé tenné megfelelő és megoldáshoz vezető jogszabály megvalósítását. Dr. Hirkó kollegám csak az Ö. E. 54. §-a alapján kirendelt gondnok jogköréről szól részletesen, holott én a hagyatéki eljárásán kívül eső, távollevő részére kirendelendő, vagy már kirendelt gondnok jogkörének megfelelő szabályozását is sürgettem cikkemben. Hivatkozik bírálóm az Ö. E. 54., 59., 64., 71. §§-aira. Ezek előttünk ismeretesek. Hiszen a mindennapi gyakorlatban alkalmazzuk. És épp ezen mindennapi gyakorlatból felmerülő esetek teszik indokoltá, hogy még a hagyatéki eljárás során is kifejezetten megállapíttassék a távollevő gondnokának vagyónállag változtatása iránti jogköre.

A hivatkozott 16193/1912. B. M. rend. és a 4437/1907. sz. m. kir. kuriai ítélet (melyeket dr. Tellmann kartársunk értékes könyve is idéz,) nem birtak oly átütő és állandósult gyakorlathoz vezető erővel, hogy a gyámhatóságok, vagy a kormányhatóság más esetekben fentiekől eltérően ne intézkedtek volna. Dr. Szeiberling árv. elnök ismert nagyértékű gyakorlati műve helyes álláspontot foglal el, az örökösödési eljárással kapcsolatos gondnoki jogkör tekintetében azonban jogforrásul műve nem tekinthető. Nem egy ízben fordult elő, még hagyatéki eljárás során is, dacára az Ö. E. 54. §-ában foglalt és ahhoz kapcsolódó 59. §. intézkedéseinek, hogy hagyatéki eljárás során sem volt keresztülvihető osztályos egyezés kapcsán a távollevő vagyónának értékesítése. Miután a lényeghez nem tartozik, nem reflektálok bírálómnak azon fejtegetéseire, hogy általa vélt tévedéseim honnan erednek. Megállapítom befejezésül, hogy e kérdés sürgős határozott szabályozása, ha pusztán a hagyatéki eljárásán kívül eső gondnok jogkörére gondolunk is, — evidens közérdek. *Dr. Kepes János* kir. közjegyző.

A súlyos közterhek ma már igen komoly gondot jelentenek számunkra. Testületünknek alig van olyan tagja, ki közterheit az ideai keserves esztendőben pontosan fizethette volna. A legtöbb kartársunk kénytelen tehát fizetési kedvezményeket kérni az illetékes adóügyi hatóságoktól. Minthogy tipikusan jellemző: ennél fogva szószerint közöljük az egyik vidéki kartársunknak (magánúton tudomásunkra jutott) ilyen kérelmét azon reményben, hogy sorsunk legfőbb intézőit talán gondolkodóba fogja ejteni.

„*Tekintetes m. kir. Adóhivatal!*”

Tisztelettel kérem, hogy 1932. évről terhemre még fennálló 753 P. 70 f. azaz Hétszázötvenhárom pengő 70 fillér adóhátrálékra havi 50 P. azaz Ötven pengős részleteket engedélyezni sziveskedjék.

Egészen a folyó (1932.) évig kir. közjegyzői irodám jövedelme lehetővé tette, hogy adóimmal késedelemben soha se maradjak. A folyó-év kezdete óta azonban adófizetési készségemnek és pontosságomnak megfelelni — dacára legnagyobb erőfeszítéseimnek — már nem tudok, mert ügyfeleim — kik túlnyomó nagyrésztben földművesek — díjaimat vagy egyáltalában nem fizetik meg, vagy csak csekély részletekben tudják törleszteni.

Ehhez képest irodám brutto bevétele a folyó-év első tiz hónapjában — kerekszámban kifejezve — 3300 P. azaz Háromezerháromszáz pengővel volt kevesebb, mint a múlt esztendő ugyanezen (I-X.)

hónapjaiban, — kiadásaim pedig mindössze pár száz pengő elengedett lakbérrel csökkentek csupán, amit azonban a felemelt adók és bélyegek teljesen egyensúlyoznak. Kiadásaim — a regie — azért nem apaszthatók, mert túlnyomóan olyan tételek (lakbér, személyzeti fizetések, dologi kiadások, stb.), melyeket mellőzhetetlenül teljesítenem kell, különben ügködésem azonnal megszűnik.

A mindinkább fokozódó gazdasági romlás közepette különös mértékben sújtott — és sújt — az 5100/1931. M. E. Rendelet 61. §-ának abbeli rendelkezése, mely szerint az öröklési és kapcsolatos illetékeket — ha azok együttes összege ötven (vagy hatvan?) Pengőt meg nem halad — az örökösöknek a tárgyalás befejezése után — súlyos pénzbírság terhe alatt! — bélyegjegyekben nyomban le kell róniok. Ennek ugyanis az lett a gyakorlati következménye, hogy az ilyen ügyekben az örökösök a nekem hozott, tehát nekem szánt pénzeket fordítják az illetékekre, — — — voltaképpen tehát (és pedig az ilyen ügyek legnagyobb részében!) én előlegezem az örökösödési és kapcsolatos illetékeket az ügyekben már addig is előlegezett postaköltségeken — s ma már bizony súlyos! — bélyegkiadáson felül. A 3300 pengős bevétel-csökkenésnek igen tetemes hányadát ennek „köszönhetem“, — annyit legalább is, amennyiből az idej adóimat (és O. T. I. hátralékaimat) pontosan megfizethettem volna.

Mind e mellett súlyosan terhel még azon havi Ötven Pengős díjtétel is, melyet Nyugdíjgyesületünk pénztárába tartozom — és pedig különleges fegyelmi felelősség terhe alatt — befizetni s melyeket még csak másfél évvel ezelőtt is nem ismertünk, lévén Nyugdíjgyesületünk nem egészen másfél éves.

Tekintetes m. kir. Adóhivatal! Ha részletfizetési engedélyt nem kapnék s e miatt végrehajtás alá kerülök, mely közadó-terheimet a kamatokon felül más költségekkel is szaporítani fogja: úgy anyagi bukásom elkerülhetetlen s ma-holnap szerény megélhetésem is lehetetlenné válik. S mi fog történni akkor? Kénytelen leszek ügködésemet jobb idők bekövetkeztéig felfüggeszteni, alkalmazot-taimmal a munkanélküliek számát szaporítani, — magamnak pedig (ha ugyan talállok) ezen idő alatt valahol fizetéses elhelyezkedést keresni.

Az elmondottak igazságáról való meggyőződhetés végett méltoztassék megtekinteni pénztárkönyvem (melyet mindenkor lelkiismeretes pontossággal vezettem), — azt felhívásra bemutatni bármikor kész vagyok.

Tisztelettel kijelentem, hogy a részletfizetési kedvezmény elnyerése esetén is minden alkalmat fel fogok használni arra, hogy a kérelmezett részleteken felül is fizessek, — netáni nagyobb bevételem esetén pedig rendezem az összes hátralékomat. Legfőbb törekvésem marad ugyanis — mint eddig is — mindenkor, hogy fizetési kötelezettségeimnek mindenkivel, tehát a magas kir. Kincstárral szemben is kifogástalanul megfelelhessenek.

Az örökösödési eljárás szabályainak hiányos kiadása.
Dr. Lukács Izsó kir. közjegyzőnek e lap utolsó számában „Az átadó végzés díjmegállapító részének végrehajthatósága“ címen írt közleménye felhívta a közlőny olvasóinak figyelmét arra, hogy a Grill-féle öröklési jog dr. Fabinyi Tihamér által írt 1929. évi kiadásából kimaradt az 1894: XVI. t.-c. 124. §. 6. bekezdése, amely szerint a hagyatékátadó végzés díjmegállapító része felfolyamodásra tekintet nélkül végrehajtható. — A könyvnek ezt a hiányosságát már a megjelenés alkalmával véletlenül észrevéve, levelet intéztem a mű szerzőjéhez, dr. Fabinyi Tihamérhoz, aki válaszában elismerte, hogy a megjelölt szakasz hiányos és a szövegből ez a rész kimaradt. Miután a hagyatéki bírák nagyrésze ugyancsak ezt a művet használja, szükségesnek tartom, hogy a könyv egyéb hiányosságaira is felhívjam e lap olvasóinak és lehetőleg a kiadóvállalatnak is a figyelmét, mert a hibásan közölt törvényhelyek sok káros jogi következménnyel járhatnak. A dr. Fabinyi Tihamér által összeállított örökösödési jog és eljárás Grill-féle 1929. évi kiadásában a 727. oldalon hiányzik az 1894: XVI. t.-c. 61. §-nak az 1912: VII. §. által beiktatott első bekezdése: „Ha az örökösök között — ideértve a gyámhatóság alatt álló személyek törvényes képviselőit is — az osztály létrejön, a kir. közjegyző az osztályt akként veszi jegyzőkönyvbe, hogy a hagyatékátadó végzésnek az 1894: XVI. t.-c. hetedik fejezetében megszabott kellékeit tartalmazza: a közjegyző a jegyzőkönyvből az osztályt tartalmazó szövszerinti kivonatot készít annyi példányban, ahány példányban az átadó végzést az érdekelteknek és hatóságoknak kézbesíteni kell és a kivonatokat az iratokkal együtt bemutatja. — A közjegyző által készített példányokért, ha a hagyaték értéke 200.— pengőt (60.600/1926. I. M. rend.) meghalad, az 1880: LI. t.-c. 16. §-ban meghatározott irásdíj jár.“ (illetve most a 60.600/1926. I. M. rendeletben meghatározott díj.) Az 1894: XVI. t.-c. 124. §. 6. bekezdését dr. Lukács Izsó megjelölt közleménye részletesen tárgyalta, tehát arra ezuttal szükségtelennek tartom visszatérni. Ugyancsak

hibásan tartalmazza a kötet a 43194/1895. I. M. rendelet 3. §. helyébe lépett 11,000/1928. I. M. rendelet 3. §-át, amennyiben csak a szakasz első bekezdését közli, ellenben teljesen kihagyja a szakasz 2, 3, 4. bekezdéseit, és azokat — talán szedési hiba folytán — a rendelet 23. § helyébe lépett 11,000/1928. I. M. rendelet 9. §. szövege gyanánt közli a 799-800 oldalakon — míg a 11,000/1928. I. M. rendelet 9. §-át egyáltalában nem közli. Természetesen nem volna szabad előfordulni annak, hogy egy magán-összeállításnak hiányos volta következtében a bíróság a törvénnyel ellenkező intézkedést tegyen, mint ahogy azt dr. Lukács Izsó közli, mert a hivatalos törvényszöveg a bíróságok rendelkezésére áll és azt ismerniük kell. Hasznos volna, ha mindazok, akik a Grill-féle összeállítást használják, ezeket a hiányosságokat a műben pótolnák. *Dr. Kovách Dénes* nyiregyházi kir. közjegyzőhelyettes.

A csehszlovákiai közjegyzők 1932 évi prágai közgyűlése. A csehszlovák közjegyzők egyesülete (Spolek Notárů Československých) 1932 október hó 2-én tartotta Prágában ez évi közgyűlését Culik Jaroslav dr. prágai közjegyző, az ottani közjegyzői kamara elnökének vezetése mellett az igazságügyminisztérium, a helybeli bíróságok, a nemzetgyűlés alkotmányjogi bizottságának kiküldöttje és a tagok nagy részvétele mellett. A tárgysorozatból különösen kiemelendők az elnöknek jelentése, a legújabb közjegyzői rendtartás javaslatról, amely sorrendben most már a nyolcadik és talán ez sem válik törvénnyé. A hiba sem az igazságügyminisztériumnál, sem az unifikációs minisztériumnál nem forog fenn, hanem egyedül csak a közjegyzőknél, mert az alapvető kérdésekben nem tudnak megegyezni. Első sorban a közjegyző ideológiai fogalomról folyt a vita, hogy a közjegyző magán személy-e, akit az állam biz meg magán személyek szolgálatára, vagy pedig állami közeg-e. A forradalom előtt nem szívesen viselték a császári-királyi jelzést és azért autonómiát kívántak. A háború után a helyzet azonban megváltozott. Most azonban a német közjegyzőink vannak a régi állásponton, akiknek álláspontját Sperl, Adamovicz és Oberneck, valamint dr. Wien Claudi támasztják alá. Ezek azonban szem elől tévesztik a közokiratok kiadásának lényegét, amelyet az állam nem bízhat csak magánszemélyekre. Különösen észlelhető ez a végrehajtható okiratoknál, mert a végrehajtási hatalom mindig az állami hatalom kifolyása lesz. Ennek a nézetnek kedvez az egész történelmi fejlődés. Oesterlein igazolja hogy a közjegyzők eredetileg a királytól nyerték a hatalmat és ezért „a király nevében“ szavakkal kezdődnek az okiratok. Így van ez Itáliában is és hasonlóképpen Franciaországban, ahol „a francia nemzet nevében“ szavakkal kezdődik az okirat. A csehszlovákiai közjegyzőkre ez a kérdés a nemzetgyűlés 1929 évi rendelkezésével el van döntve, amennyiben a nyelvi törvény alkalmazásánál a közjegyzőt kifejezetten állami orgánumnak nyilvánítja. A közjegyzői kar követelése az összes javaslatoknál egyrészt a szabad okirati agenda központosítására irányulnak, másrészt az obligatorius birói megbizotti minőség kiépítésére. A doktorátus követelésétől elálltak, mert az eddigi doktorátus meg lesz szüntetve és csak tudományos doktorátus lesz bevezetve. Minthogy azonban az

ügyvédi rendtartásban kellék a doktorátus, azért a közjegyzőség újból a doktorátus mellett foglalt állást. További követelése volt a közjegyzőségnek, hogy a közjegyzőket a köztársaság elnöke, vagy legalább is a kormány nevezze ki, azonban a legújabb javaslat is az igazságügyminiszternek tartja fenn ezt a jogot. — A közokiratok követelésénél általában a formalitást összecserélik a formával. A forma szabadságát az 1811 évi törvény hozta be, azonban a forma szabadsága azt az állandó veszélyt jelenti, hogy azokat nem kvalifikált személyek különösen pedig zugirások fogják kiállítani és az okiratok tökéletlensége miatt az egész jogi és gazdasági élet nehezen szenved. A nyilvános okirat nemcsak dokumentum, ezt igazolja a fidem negotii, hogy a jogügylet helyesen is vitétik keresztül. Ezért a forma az anyagi jognak sokszor feltétele is. — *A birói megbizotti* minőséget illetően az összes közjegyzői körök, de különösen a szlovénköi közjegyzők nehezen viselnék el, hogy törvénnyé váljék az a javaslat, amely szerint a felek maguk is letárgyalhatják a hagyatékot. A birói megbizotti minőségben a közjegyzői kar súlyos áldozatokat hoz az ingyenes tárgyalásokkal, amely majdnem fele az egész agendának. 1930 évben 54.479 birói megbizásból 21.144 megbizás volt ingyenes és 1931 évben 56.489 megbizásból 21.937! (ezek az adatok Cseh és Morvaországra, Sziléziára vonatkoznak) Főleg a nagy hagyatékok azok, amelyek elkerülnek bennünket. Pl. Prágában a közjegyzőhöz nagyobb hagyaték egyáltalán nem jön, mert 1931 évben az ügyvédek és a zugirások a közjegyzőktől 405 nagy hagyatékot vettek el. Kivételesen fontos körülmény, hogy az új törvénnyel a szlovénköi kollegák existenciája teljesen veszélyeztetve van, mert nálunk az összes agendának 80%-át a hagyatékok teszik. Egyenesen lesújtó és méltatlan, hogy a mi jogász munkánkat keresztülvizsgálja és azért a díjakat megállapítsa a nemjogász birósági hivatalnok: az aktuárius, ahogy az már sok helyen megtörténik. — A közjegyzői kar felvette, az érintkezést a francia közjegyzői kamarával abból a célból, hogy Párizsba nemzetközi közjegyzői kongresszus hívassék egybe. Említés történt, a szláv államok közjegyzőségeinek asszociációjáról, amelynek eredményeképpen 1933-ban Pozsonyban lesz egy kongresszus. Több lokális jellegű téma elintézése után szoba került a zugirászat megbüntetéséről szóló törvényjavaslat, továbbá a közjegyzők szociális biztosítása, a közjegyzői tarifának szándékolt leszállítása stb. — A közjegyzői egyesület vagyona 155.677 korona 35 fillért tesz ki. — Megválasztották az új tisztikart Culik Jaroslav dr. elnökletével, Szlovénkoból Dusek Viktor dr. (Pozsony) és Petrikovic János dr. (Kassa) kerültek a bizottságba, ahol a jelöltek is nyertek képviselőt. — Az évi tagdíj 120 Kc., jelöltekre 10 Kc. — A szabad indítványok közül megemlítendő, hogy Salamon X. Ferenc dr. (Somorja) indítványozta, hogy a közjegyzői kar teljes erejével követelje a közjegyzők részére saját nyugdíj intézetnek a felállítását. Példa gyanánt utalt a kisebb népességű magyar államra, ahol ezt a kérdést már külön törvénnyel szabályozták. Dr. Hladky (Szokolca) különösen hangsúlyozta a szlovénköi és kárpátaljai községi jegyzőknek erős és veszedelmes zugirászi tevékenységét, akik a legtöbb okiratnál ugysis mint hivatalnokok, főleg pénzügyekben közreműködnek, ami ellen már erélyesen kellene fellépni. A közgyűlés a szabad indítványokat nagy érdeklődéssel és tetszéssel vette, ezeket a központi bizottságnak letárgyalásra kiadta és elhatározta a magyar törvényes rendelkezések lefordítását a nyugdíjintézetek létesíthetése tárgyában. (Beküldött tudósítás.)

A külföldi állampolgárok halálesetfelvételének kezelése.

A magyar kir. Igazságügyminiszter 29082/1932. I. M. VII. sz. alatt valamennyi közjegyzői kamara elnökéhez a következő leiratot intézte: „A m. kir. igazságügyminisztertől. 29082/1932. I. M. VII. szám. Tárgy: Külföldi állampolgárok haláleset felvételi ívének kezelése. Az örökösödési eljárás egyes szabályait módosító 1927: IV. t.-cikk életbeléptetésével kapcsolatban 1928. évi március hó 1-én 11.000/1928. I. M. szám alatt kibocsátott (Magyarországi Rendeleték Tára 423. lapján közzétett) rendelet 9. §-ának utolsó bekezdése akként rendelkezik, hogy az elhalt nem magyar állampolgárokra vonatkozó halálesetfelvételi ív hivatalos másolatát a halálesetet felvevő közeg köteles az elhunyt hazája konzuli hatóságának megküldeni és azt csak abban az esetben terjesztheti fel az igazságügyminiszteriumba, ha a közvetlen elküldésnek valamely akadálya van. Ennek ellenére azt tapasztaltam, hogy a halálesetfelvételi ívet igen gyakran olyan esetben is kir. közjegyzőhöz, vagy kir. járásbiróságához terjesztik be, amikor az az elhunyt hazai konzuli hatóságának, ilyenek hiányában pedig a konzuli teendőket is ellátó követségének megküldhető lett volna. — Minthogy ez az eljárás késlelteti a halálesetfelvételi ívnek gyors célhozjutását és a közvetítő hatóságoknak felesleges munkát okoz, felhivom Elnök urat, intézkedjék annak szigorú ellenőrzése iránt, vajjon a kir. közjegyzőhöz beterjesztett halálesetfelvételi ív hivatalos másolatát a halálesetet felvevő közeg megküldötte-e az elhunyt hazai konzuli hatóságának, ilyenek hiányában pedig a konzuli teendőket is ellátó követségének, szükség esetében a kir. közjegyző utasítsa az eljáró közeget a mulasztás pótlására és az ilyen halálesetfelvételi ívet csak abban az esetben terjessze fel az igazságügyminiszteriumba, ha akár annak tartalmából, akár pedig a halálesetet felvevő közeg jelentéséből megállapítható, hogy a halálesetfelvételi ívnek felterjesztésére különös ok van. Elnök úr intézkedéseiről jelentést kérek. Budapest, 1932. évi október hó 10-én. A miniszter helyett: Olvashatatlan aláírás s. k. államtitkár.“

Felhívás. Felkérjük az egyleti tagokat, hogy a napokban szétküldött felszólítás szerint a csatolt postacsekklappal hátralékos tagdíjukat, legalább részben befizetni sziveskedjenek. Sajnos, vannak olyanok, akik öt évi tagdíjjal vannak hátralékban. Az ilyen késedelmesen fizető tagok veszélyeztetik közlönyünk megjelenését; ezáltal nemcsak maguknak, hanem a rendszeren fizető társaiknak is ártanak. Az egylet ezuton is felkéri a hátralékosokat a fizetésre.

Rendeleték:

135.543/1932. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illeték, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengő értékre történő átszámítása.

9900/1932. I. M. E. sz. A kihirdetett rögtönbiráskodás megszűnése.

5.590/1932. M. E. sz. Az Országos Hitelügyi Tanács 36/1932. számú határozatának közzététele.

33283/1932. I. M. sz. A battonyai második kir. közjegyzői állás megszüntetése.

6050/1932. M. E. sz. A gyülekezési jog korlátozásáról szóló 4980/1931. M. E. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről.

50680/1932. B. M. sz. Az 1926: XXII. t.-c. 7 §-ának második bekezdése alapján tartandó felsőházi tagválasztások határidejének megállapítása.

4960/1932. M. E. sz. A külfölddel való fizetési forgalom ellenőrzéséről és szabályozásáról szóló 4500/1931. M. E. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése.

6300/1932. M. E. sz. A gazdatartozásokra, továbbá a peres és nem peres eljárásra vonatkozó egyes jogszabályok módosítása és kiegészítése.

149.223/1932. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek, az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengő értékre történő átszámításáról.

Jogi és illetékügyi irodalmi szemle.

České Právo (Cseh jog): A csehszlovák közjegyzők csehnyelvű havi folyóirata. Prága. XIV. évf. 7—9 szám. Cikkek: Mošuta József dr. közjegyző-jelölt: A negyed-rész a polgári törvénykönyv 1253. §-a szerint. Slávik Mihály dr.: A közjegyzői hagyatéki díjakról. (Javaslat:) — Svoboda Emil egyetemi tanár: Az etika és jog kérdéséhez. — Kunze dr.: A meghatalmazás visszavonhatóságának kérdéséhez. — Hanna dr.: Néhány szó és megjegyzés a „1253. §. szerinti negyed“-ről megjelent cikkhez. — Vaváček dr.: A telepített váltóknak és a nem saját teleppel ellátott váltóknak óvatolásáról.

Magyar jogi szemle. (13 évf. 9 szám.) Önálló cikkeket irtak e számban: Ruhmann Emil dr., Tury Sándor Kornél, Bartha József dr., Kiss Elemér dr. és Rácz György dr. A szemle rovatba az új miniszterekről és az új kormány igazságügyi programjáról emlékeznek meg. Az irodalom és előadások rovatok közleményei után a szám önálló mellékleteiként jelentek meg, a magánjog, a polgári törvénykezési jog, a hiteljog, büntetőjog és a pénzügyi és közgazgatási jog egyes gyakorlati eseteit méltató és közlő Esettár.

Notariats-Zeitung. (A csehszlovákiai német közjegyzők lapja, 12 évf. 11 szám.) Börsch Norbert irt e számban vezető cikket az elidegenítési és megterhelési tilalom telekkönyvi feljegyzésének jogi hatásáról, Reisl Ede dr. pedig egy birói tolmácsként megeskettett közjegyző hivatali magatartásáról. Ezekon kívül több értékes cikket, joggyakorlatot és az egyesületi értesítéseket közli a lap.

Jogtudományi közlöny. (67 évf. 40—44 szám.) A 40 számba többek közt Oláh Antal dr. irt cikket „Miért drága a falusi ember válópere“ címen amely cikkben az 1930. XXXIV. t.-c. 56. §-ának módosítását kívánja, mert véleménye szerint a közjegyzői tanusítványok súlyosan megterhelik a válni akaró falusi embereket. Megemlíti a cikk azt is, hogy az ilyen falusi embernek fogadni kell egy ügyvédet, viselnie kell az ezidőszerint 50 pengős ítéleti illetéket, fizetnie kell a házasságvédő költségeit. Ennyi költséget egy néhány hold ingatlannal rendelkező falusi gazda el nem bír. A cikkíró mentalitására jellemző, hogy amikor a válópereben az ügyvédnek, a kincstárnak és a házasságvédőnek külön-külön mind többet kell fizetni, mint a közjegyzőnek, a közjegyzői tanusítvány eltörlésével kívánja a válópereket olcsóbbá tenni. Végeredményében azonban megjegyezhető, hogy ehhez az olcsóbbá tételhez a közjegyzői kar is készséggel hozzájárul, mert ez a többszörösen kifogásolt „nagyfokú“ hatáskör kiterjesztés csak munkatöbbletet, de jövedelem-többletet semmi esetre sem jelent, arra való tekintettel, hogy az esetek 80 %-ában a közjegyzőnek a tanusítványokat ingyen kell kiállítani. A szám szemle rovatában az igazságügyi programról azt a megjegyzést közli, hogy annak szűkszavúsága inkább elismerést, mint kritikát érdemel, mert aki keveset ígér, arról joggal feltehető, hogy ígéreteiből többet fog megtartani. — A 41. számban Komlós Ágost dr., a számlakivonaton alapuló jelzálogjogi előjegyzés egyoldalú törlését tárgyalja, az ingatlanhitel megvédése és a telekkönyvi törlés körül való eljárás egyszerűsítése érdekében kívánatosnak tartván olyan bírói gyakorlat kifejlődését, mely szerint a jelzálogos hitelező más megállapodás hiányában köteles legyen követelése kiegyenlítése után rövid határidő alatt az előjegyzett jelzálogjog törlését a telekkönyvi hatósághoz intézendő kérvénnyel saját költségén szorgalmazni. Ennek a számnak Ügyvédi Közlöny című mellékletében egy panaszos levelet közölnek, amely szerint egy bíró a szegénységi jogot megadó végzés kiadmányának az ügyvéd részére leendő kiadását megtagadta s ezzel elzárta őt attól, hogy ügyfele az 1930. XXXIV. t.-c. 54. §-a alapján a meghatalmazáson való aláírását díjtalanul közjegyzőileg hitelesíttethesse. Az egész panasznak alapja nyilván hibás és helyt nem álló, mert sem a Te. 54. §-a, sem pedig más jogszabály nem kötelezi a közjegyzőt arra, hogy válóperekben a felek aláírását díjtalanul hitelesítse. Ha ezt egy ügyvéd nem tudja, a felett a mai jogszabály kaoszban napirendre lehet térni. Egy szakközlönynek azonban mégis több tájékozottságot kell a jogszabályok létezésében tekintetében tanusítania. — A 42. szám vezető helyén Zsoldos Benő táblabíró cikkét közli, melyben Juhász Andor kuriai elnöknek a bírói és ügyészi egyesület jubiláris ülésén elmondott beszédére hivatkozással a jogi ismeretek népszerűsítésének problémái tekintetében vet fel gyakorlati megoldási módokat. Schleifer Pál dr. az új gazda moratórium rendeletet teszi e számban kritikai méltatás tárgyává. — A 43. és 44. számokba külön cikket irtak Szladits Károly dr., Hönig Endre dr., Rudolf Lóránt dr., Szobonya Béla dr., Goldner Dénes dr. Mindenik szám külön mellékletként megjelent a folytatólagos döntvénytári füzet.

Notariats-Zeitung. (Az osztrák közjegyzők lapja 74. évf. 11 szám.) Ennek a számnak érdekes tartalma a következő: Die Sachhaftung von Nachlassliegenschaften für die Erbgebühr. — Die Warenumsatzsteuer von Rechtsgeschäften über bewegliche Sachen. — Das Recht an Grabstätte

und Grabdenkmal. — Die Konvertierung von Geldschuldforderungen im Gebührenrecht. — Zur Frage der Altersgrenze für Notare. — Notar Dr. Hans Rott. — Entscheidungen des Obersten Gerichtshofes. Mitteilungen. — Standesnachrichten — Standesveränderungen. — Bücherschau.

Polgári jog. (8 évf. 9 szám) Ifj. Nagy Dezső dr. „Szellemi különbségek a szerződéskötésnél“ címen, Szász István dr. pedig „A perköltség és ítéleti illeték biztosítása a magyar nemzetközi perjogban“ címen irtak e számban önálló cikkeket. A jogalkotás, joggyakorlat, ügyvédség és irodalom rovatok közleményeit hozza még e szám, amelyhez mellékletként megjelent a magánjogi, kereskedelemjogi és polgári törvénykezési esettár.

Illetékügyi közlöny. (7 évf. 9 szám.) Hegyessy Gyula dr. foglalkozik e szám vezető helyén azzal a kérdéssel, hogy az illeték hátralékok csökkentését miképp lehetne hatályosabban biztosítani. A joggyakorlat rovatban több közgazgatási bírósági döntést közöl e szám, ezek között 3062/1929. számú határozat szerint a nő közszerzeményi igényének ingatlannal való kielégítése akkor is 2 %-os illeték alá esik, ha ezt az igényét a férj örököse csak a hagyaték jogerős átadása után elégíti ki. A 172 számú jogegységi megállapodás szerint a kereskedelmi levelet a feltételes illetékmentesség megilleti akkor is, ha a levélben a tulajdonjog fenntartása, a vételárnak jelzálogi biztosítása, vagy a jogügyletből származó perekre nézve bírói hatáskör, vagy illetékesség iránt is van kikötés.

Judicatura.

70. A végrendelet szövegéből megállapítható ugyan az örökhagyónak az a nyilatkozata, hogy minden befolyástól mentesen saját elhatározásából végrendelkezik, azonban sem a végrendelet szövegéből, sem pedig annak záradékából nem tűnik ki az, hogy az örökhagyó a végrendelet felolvasása után kijelentette volna, hogy az okirat az ő végrendelkezését tartalmazza. A végrendelet tehát az 1876. évi XVI. t. c. 6. §-ában foglalt alaki követelményeknek meg nem felel, ezért *érvénytelen*. (K. P. I. 296/1930.)

71. A vagyონrendezési szerződésben egy millió korona nem vagyoni elszámolás eredményeként, hanem azért köttetett ki, hogy a házasság felbontása eie akadály ne gördüljön. Ez a kikötés tehát azt célozta, hogy a házasság törvényes bontó ok igazolásának szüksége nélkül felbontassék. A megállapodás célját tekintve a jó erkölcsökbe ütközik s ezért az arra alapított követelés bírói oltalomban nem részesíthető, annak ellenére sem, hogy az egyik házastfél a tartozást a házasság felbontása után ismételten elismerte s névértékben ki is fizette. (K. P. I. 6363/1931.)

72. A kormányzói kegyelemmel az atya halála után bekövetkezett törvényesítés visszahat az atya halálának időpontjára. A végrendeletben nem érintett szabad vagyonban tehát nem az egyébként való törvényes örökös, hanem *a törvényesített gyermek bir kizárólagos örökösödési joggal.* (K. P. I. 328/1930.).

73. A kötelesrészre jogosult örökbefogadott gyermek a 812. számú elvi határozat értelmében *az özvegyi jog korlátozásának* kérelmezésére jogosult. (K. P. I. 4582/1931.).

74. *A hagyaték tárgyalásával felmerült költség* nem hagyatéki teher, hanem az mint az örökség megszerzésével járó költség az örökösöket saját személyükben terheli s azért az örökösök minden vagyonukkal felelősek. (K. P. I. 8489/1930.).

75. *Örökhagyó második feleségét az egész hagyatékra kiterjedő özvegyi jog illeti meg* arra való tekintet nélkül, hogy az első házasságból is van-e gyermek vagy sem, mivel az örökhagyó városi polgár volt, özvegyének özvegyi jogára tehát az 1840. évi VIII. t. c. rendelkezése nem alkalmazható abban a részben sem, amely szerint az özvegynek nincs özvegyi joga arra a vagyonra, amelyben közszerzeményi joggal részesült. Annak az örökösnek, aki örökhagyó vagyonának túlnyomó részéből özvegyi jogtól mentesen már kielégítést nyert, az özvegyi jog korlátozására vonatkozó jogát már kimerítettnek kell tekinteni. (K. P. I. 5908/1931.).

76. Ha a hagyaték az örökhagyó halálakor passzív volt is, *az örökös a hagyatéki tartozásokért a hagyatéki vagyon erejéig felelős* s ha az örökös a túlterhelt hagyaték ellen csődöt nem kér, fennáll az a kötelezettsége, hogy a hagyatéki hitelezőket követelésük érvényesítése sorrendjében kielégítse. (K. P. V. 936/1931.).

77. Az ideiglenes nőtartás iránt indított perben a tartásra vonatkozóan létrejött egyezség örökhagyó halála esetére megállapodást nem tartalmaz s így az özvegy özvegyi jogát nem érinti. *Az özvegyet tehát az özvegyi jog törvényes mértéke,* vagyis az adott esetben egy gyermekrészt hasznélvezete *megilleti.* Az özvegy özvegyi jogának kielégítését attól az örököstől, aki az örökös-társaival kötött egyezségben az özvegyi jog terhét magára vállalta, jogszerűen követelheti. (K. P. I. 2083/1930.).

292. **Csakis budapesti közjegyzői vagy ügyvédi irodában délutáni állást,** vagy otthoni írógépmunkát keres kitűnően gépelő **perfekt közjegyzősegédnő,** akinek budapesti közjegyzői irodában állandó délelőtti állása van. — Címe a kiadóban „*Gyors munkás*“ jelige alatt.

299. **Vérbeli fiatal közjegyzőhelyettes,** elhalt kir. közjegyző fia, 7 évi közjegyzői irodai, ebből több mint 4 évi jelölti és helyettesi gyakorlattal, lehetőleg Budapesten, vagy nagyobb vidéki városban helyettesi állást keres. Iroda önálló vezetését vállalja. Szíves megkereséseket „*Abzolut munkaerő*“ jeligére a kiadóhivatalba kér.

315. **Intelligens,** húsz éves gyakorlattal bíró, a közjegyzői teendők minden ágában utbaigazítás nélkül dolgozni tudó, kiválóan jó működési bizonyítványokkal minősített, abszolút megbízható irodavezető közjegyzősegéd mérsékelt fizetési igénnyel 1933. évi január elsejére vagy esetleg azonnalra is ajánlkozik. Ajánkozásra felhívást a Közlöny kiadóhivatala továbbít.

319. **Közjegyzőhelyettesi** állást keresek. Hét évi fővárosi és vidéki gyakorlattal kitűnő bizonyítványokkal és német nyelv-jogosítvánnyal bírok. Dr. Horváth Jenő, Szentendre. Kossuth-u. 12.

323. **Gyakorlott** szerény igényű segédet alkalmazna januári belépéssel *dr. Jakab Zoltán szentesi* kir. közjegyző. Ajánlkozáshoz bizonyítványok másolata csatolandó, fizetési igény közlendő.

324. **Közjegyzői irodába** azonnali belépésre *segédnek* ajánlkozik hosszabb közjegyzői irodai gyakorlattal Erdős Mózes Jenő Budapest, VII., Csengeri-utca 3. fsz. 3.

A lappal valamint az állásbetöltéssel kapcsolatos levelek, közlemények stb. a felelős szerkesztő címére (Budapest, VII., Thököly-út 95.) küldendők.

Apróhirdetés egyszeri közzétételének díja :

Alkalmazottat keresőknek 2.— P.
Alkalmazást keresőknek 1.— P.